

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Kaina 75 c.

PENKTADIENIS - FRIDAY, VASARIO - FEBRUARY 22, 2008

Vol. XCIX Nr. 37

Vilniaus knygų mugė kviečia skaityti ir būti su knyga

„Skaitau, vadinasi, esu” – toks šių metų Vilniaus knygų mugės šūkis.

Vilnius, vasario 21 d. (BNS) – vasario 21 d. Lietuvos parodų centre LITEXPO duris atvėrė devintoji tarptautinė Vilniaus knygų mugė ir šeštą kartą rengiama „Mokymasis. Studijos. Karjera” paroda. Šių metų Vilniaus knygų mugė negali pasigirti rekordiniais skaičiais, tačiau paro-

Gedimino Bartuškos (ELTA) nuotr. dos plotas didesnis nei praėjusiais metais beveik 600 kv. m. Paroda „Mokymasis. Studijos. Karjera” šiais metais lankytojus žada nustebinti ypač dideliu dalyviu skaičiumi – savo studijų programas ir karjeros galimybes pristatys daugiau nei 130 mokymo įstaigų, organizacijų,

institucijų iš 14 šalių.

Šių metų mugės šūkis „Skaitau, vadinasi, esu” tiksliai nusako Vilniaus knygų mugės esmę ir tikslą – skatinti visuomenę skaityti, atrasti knygą ir jos teikiamą naudą. Lietuvoje 2008-ieji paskelbti Skaitymo metais, tad Vilniaus knygų mugė tiek jauną, tiek seną kviečia atsigręžti į knygą.

Šiais metais 200 mugės dalyvių iš 6 šalių įsikurs trijose parodų salyse. Lankytojų laukia 200 kultūrinių renginių, bus surengta 13 meno parodų, svečiuosis 14 užsienio ir 80 lietuvių rašytojų. Ypatingas mugės svečias – pasaulinio lygio žvaigždė amerikiečių prozininkas John Irving.

Nors kasmet mugėje žėri po kelias pirmo ryškumo pasaulio literatūros žvaigždes, mugės lankytojų susidomėjimas sava, lietuvių literatūra sparčiai auga. Kelinti metai iš eilės leidėjai skaičiuoja, jog lankytojai labiausiai perka savų, lietuvių rašytojų knygas. Todėl neatsitiktinai šių metų mugės tema – lietuvių literatūra. Šių metų mugės naujiena – Diskusijų klubas.

Europarlamentarė kreipėsi į EK dėl „Leo LT”

Vilnius, vasario 21 d. (BNS) – Europarlamentarė Ona Juknevičienė raštu kreipėsi į Europos Komisiją (EK), prašydama jos išsiaiškinti, ar nacionalinio investuotojo bendrovės „Leo LT” įsteigimas yra teisėtas ir neprieštarauja Europos Sąjungos (ES) teisės aktams. O. Juknevičienės

teigimu, komisija turės ištirti ir atsakyti, ar Lietuvos atominės elektrinės įstatymas ir priimtose pataisose, įteisinančiose „Leo LT” steigimą ir taip sukuriančios vienos bendrovės kapitalo sutelkimą šalies energetikos sistemoje, neprieštarauja Europos Tarybos reglamentui. O. Juknevičienė taip pat

prašo išsiaiškinti, ar nacionalinį investuotoją steigiančios šalys prieš tai kreipėsi į EK dėl išvadų apie galimą kapitalo sutelkimą ir ar privalo dėl to kreiptis. Europarlamentarės teigimu, reikia imtis visų galimų teisinių priemonių, leidžiančių išsiaiškinti „Leo Lt” teisėtumą.

Šiame numeryje:

- Sporto apžvalga. Futbolas. Krepšinis. Skelbimai (p. 2, 8)
- Juodos dienos išraiškos laisvei (p. 3, 8)
- Užrašai iš provincijos. Balsai iš Sibiro (p. 4)
- Pasikeitimai Kuboje (p. 5)
- Laiškai, nuomonės, komentarai (p. 5)
- Lietuva iš arčiau (9) (p. 9)
- Kaip kalbame ir rašome (p. 8)
- Ir nusileido jaunystės žvaigždė (p. 11)

Valiutų santykis

1 USD — 2.34 LT
1 EUR — 3.45 LT

Latvija ir Estija pripažino Kosovo nepriklausomybę

Kosovas švenčia nepriklausomybę.

Alfa.lt nuotr.

Talinas – Ryga, vasario 21 d. (BNS) – Estijos vyriausybė ketvirtadienį per posėdį pritarė sprendimui pripažinti nepriklausomą Kosovo valstybę ir nurodė Užsienio reikalų ministerijai organizuoti diplomatinių santykių užmezgimą. Ministras pirmininkas parlamentui sakė, kad stabilumas Balkanuose yra

Estijos ir kitų Europos Sąjungos (ES) narių svarbiausias rūpestis. Trečiądienį Kosovo nepriklausomybę pripažino ir Latvija. Kosovo nepriklausomybę jau yra pripažinusios JAV, Didžioji Britanija, Prancūzija, Afganistanas, Turkija, Albanija, Vokietija ir Norvegija. Kitos šalys dar nėra išreiškusios savo požiūrio.

Šeštadienį — priedas *Kultūra*.

Šeštadienį – Nacionalinio diktanto pabaiga

Vilnius, vasario 21 d. (Alfa.lt) – Ši šeštadienį paašškės, kas tapo raštingiausiu šių metų Lietuvos piliečiu ir koks gi yra lietuvišiams gražiausias lietuviškas žodis. Nacionalinio diktanto pabaigoje rungsis per 60 dalyvių, kurie atrankinio turo tekstą parašė arba visai be klaidų, arba įvėlė tik vieną klaidą. Teisė dalyvauti baigiamojame dalyje suteikta ir 6 užsienyje diktantą rašiusiems lietuviams. Antrajam turui vieno iš Lietuvos rašytojų sukurtas diktanto tekstas bus skaitomas tiesiogiai per Lietuvos radiją ir Lietuvos televizijos antrąją programą. Tekstą skaitys Juozas Šalkauskas. Diktanto rašymo pradžia – 11 val. ryte Lietuvos laiku.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 02-21-08

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

SPORTO

APŽVALGA

FUTBOLAS

Paruošė Ed. Šulaitis

Salės futbolo pirmenybės artėja į pabaigą

2008 m. sausio mėnesio pirmąjį sekmadienį prasidėjusios „Metropolitan“ futbolo lygos salės futbolo pirmenybės jau sparčiai artėja į pabaigą: kovo 9-ąją bus įteikti apdovanojimai jų prizinininkams.

Šių pirmenybių žemesnėje grupėje I divizionoje, kaip žinome, rungtyniauja ir seniausiojo JAV lietuvių futbolo klubo „Lituanica“ (jis tarp amerikiečių žinomas „Liths“ vardu) futbolininkai. Ilgą laiką lietuviai žaidė aukštojoje („major“) divizionoje, yra buvę net prizinininkų gretose. Dabar jau kelis sezonus mūsiai turi pasitenkinti žaisdami tarp silpnesniųjų komandų.

Vargu ar ir šiemet lietuviai pajėgs užimti vieną iš pirmųjų vietų I divizionoje ir grįžti į stipresniųjų gretas, nepaisant, kad „Lituanicos“ vyrai stiprumu neatsilieka nuo kai kurių kitų komandų, besitaikančių į „major“ diviziją.

Praėjęs sekmadienis lietuviams buvo laisvas (žaidžia 9 komandos, tad viena iš jų priversta ilsėtis). Tokiu būdu mūsiai padėtis dar labiau susikomplicavo. Pirmoje vietoje stovi jau nepavejami „Belgrade“ futbo-

lininkai, kurie su 18 taškų neturi pralaimėjimų. Praėjusį sekmadienį jie įveikė „Eagles 2“ komandą 4:1. Antroje vietoje įsitvirtino „Kickers“ (nugalėjo „Real FC“ 4:0 ir turi 13 taškų). Toliau – „Lituanica“ trijų komandų grupėje (kartu su „Green-White“ ir „Connections“, kurios turi po 10 taškų), nors tų abiejų ekipų įvarčių santykiai yra geresni ir pagal juos lietuviams atitenka tik penktoji vieta.

Sekmadienį, vasario 24 d., 3:45 val. p. p. mūsiai žais prieš vieną iš jų – „Connections“, kuri praėjusį sekmadienį „Highlander“ futbolininkus nugalėjo net 15:1 rezultatu. Taigi prieš juos reikės sumaniai kovoti, norint pelnyti 3 taškus. Tačiau paskutiniuose dvejuose susitikimuose mūsiai laukia dar sunkesnės kovos: prieš „Green-White“ ir be pralaimėjimų einančius serbus iš „Belgrade“ klubo. Tad užimti antrąją vietą ir patekti į „major“ diviziją mūsiai šiemet vilčių yra labai nedaug.

Primename, kad rungtynės vyks ta „Odeum“ pastate (1033 Villa Ave., Villa Park, IL).

Lietuvių pasirodymas Italijos komandose

Du Lietuvos futbolo rinktinės nariai atstovauja dviems Italijos antrosios lygos komandoms: Marius Stankevičius žaidžia „Brescia“ klube, o Tomas Danilevičius – „Grosseto“ ekipoje.

Praėjusią savaitę Stankevičiaus

vienuolikė pelnė pergalę (namuose įveikė „Pisa“ komandą 1:0), o Danilevičius su savo komandos draugais turėjo pasitenkinti lygiosiomis (jų rungtynės svečiuose su „Cesena“ baigėsi be įvarčių – 0:0).

Prasidėjo UEFA čempionų lygos aštuntfinalis

Europos futbolo didžiūnai antradienį (vasario 19 d.) pradėjo UEFA čempionų futbolo lygos aštuntfinalio etapo žaidimus. Juose laimėjimus pasiekė „FC Liverpool“ (Anglija), Gelzenkirchen „Schalke 04“ (Vokietija) ir Romos „Roma“ (Italija). Ketvirtosios rungtynės tarp Londono „Chelsea“ ir Pirėjo „Olympicos“ (Graikija) baigėsi taikiai – 0:0.

„FC Liverpool“ savo aikštėje be vargo nugalėjo Milano „Inter“ ekipą 2:0. Italų klubas daugiau negu pusę rungtynių buvo priverstas žaisti nepilnos sudėties, nes 30-ąją minutę už antrą geltoną kortelę aikštę paliko

gynėjas Marco Materazzi.

Atsakomasis šių klubų susitikimas įvyks kovo 11 d. Milane.

Gana įdomus ir permainingas buvo „Romos“ susitikimas su Ispanijos čempiono „karališkąja“ Madrido „Real“ vienuolike, kurią įveikė 2:1 rezultatu. Nepaisant to, kad pirmieji, jau 8-ąją minutę įvartį įmušė ispanai, dar pirmame kėlinyje Romos ekipos žaidėjas David Pizarro rezultata išlygino, o po pertraukos italai įmušė pergalingą įvartį.

Antrasis šių klubų susitikimas bus žaidžiamas kovo 5 d. Madride.

Ispanijai gresia pašalinimas

Tarptautinės futbolo federacijos (FIFA) prezidentas Sepp Blatter pagrasino Ispanijos futbolo rinkinei ir klubams uždraudimu dalyvauti tarptautinėse varžybose, jeigu Ispanijos vyriausybė nesustos daryti spaudimo Ispanijos futbolo federacijai, verčiant ją anksčiau laiko surengti vadovybės rinkimus.

Jeigu toks žingsnis būtų žengtas, Ispanijos valstybinė rinktinė negalėtų dalyvauti 2008 metų Europos

čempionate, o jos pavieniai klubai turėtų pasitraukti iš Europos čempionų lygos ir UEFA taurės varžybų.

Tačiau prezidentas S. Blatter tikisi, kad tokių griežtų priemonių skirti nereikės, nes panaši situacija buvo Portugalijoje ir Graikijoje, bet ten viskas buvo sutvarkyta be drastiškų priemonių. Beje, Graikijai buvo paskelbta apie pašalinimą, bet po to reikalas išspręstas per 48 valandas.

**Š. m. kovo 7-9 d.
Palm Springs,
California
yra organizuojamas
pirmasis kasmetinis
Pasaulio Lietuvių
teniso turnyras,
kuris įvyks prieš prasidedant
Pacific Life Open
su pasaulio teniso
žvaigždėmis
(9 Australijos turnyro finalistai
jau sutiko dalyvauti)**

Kovo 7 d. 1-7 val. p. p.
įvyks rungtynės, po to kokteilių vakaras (kaina 50 dol.).

Kovo 8 d. 1-7 val. p. p.
rungtynės, po to vakariene su džiaz muzika, šokiais (kaina 100 dol.).

Registracija dalyvauti turnyre – 100 dol. Kviečiame ne tik dalyvauti turnyre, bet ir atvykti palaikyti lietuvių tenisininkus, pabendrauti vakarais su lietuviomis, o po to pasilikti žiūrėti pasaulio teniso žvaigždžių žaidimo Pacific Life Open!

Dėl informacijos, viešbučių ir t. t. rašyti el. paštu:
RimtasMarcinkus@msn.com
skambinti tel.:

1-323-350-4444 Povilui,
1-630-546-7555 Jurgitai.

Iki pasimatymo Palm Springs!

**Nugalėtojų laukia diplomai
ir piniginiai prizai!**

**Lietuvos Respublikos
ambasada JAV maloniai
kviečia komandas registruotis
dalyvauti kasmetiniame
krepšinio turnyre
„Ambasados Taurė 2008“**

**Turnyras vyks
balandžio mėnesio 26 d.
Georgetown Preparatory
School
(10900 Rockville Pike, North
Bethesda, Maryland 20852)**

Pasibaigus krepšinio aistroms, visi dalyviai ir svečiai bus pakviesti į Ambasados rengiamą priėmimą pasidalinti įspūdžiais ir pagerbti turnyro nugalėtojus.

Turnyre dalyvaujančios komandos pagal pajėgumą bus suskirstytos į dvi lygas. Komandos privalo turėti vienodas ap rangas su numeriais.

Komandinis startinis mokes tis yra 200 JAV dol.

Registracija į šį turnyrą priimama iki vasario mėn. 29 d. Mokestis už turnyrą turi būti sumokėtas iki kovo mėn. 15 d.

Registruotis ar norintys gauti daugiau informacijos gali kreiptis telefonu: 202-234-5860 ext. 120 arba emailu: **Andrius.kaseta@ltembassyus.org**

**Šių metų ŠALFAS
veteranų krepšinio
turnyrą rengs
NJ „Liepsnos“
sporto klubas.
Turnyras įvyks
balandžio 5 d.,
šeštadienį**

Varžybos vyks Dr. Albert Einstein Academy, adresu:
919 North Broadstreet,
Elizabeth NJ 07208.

Po varžybų vakare vyks apdovanojimai ir vakaronė Šv. Petro ir Povilo parapijos salėje (216 Ripley Pl., Elizabeth NJ 07206).

Visos norinčios dalyvauti šiame turnyre komandos turi iš anksto užsiregistruoti iki **vasario 29 dienos** imtinai ir atsiųsti čekius už startinį mokestį su komandų sąrašais iki kovo 16 dienos.

Užsiregistruoti galite rašydami el. paštu: **zilvis_bublis@yahoo.com** arba skambindami tel.: **732-713-5108**. Žilvinas Bublis, NJ lietuvių sporto klubo „Liepsna“ pirmininkas.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

**Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5589.**

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiučiamė. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.
Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$215.00 • 1/2 metų \$130.00
• 3 mėn. \$100.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė

redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Aldona Žemaitytė

aldaze@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

JUODOS DIENOS IŠRAIŠKOS LAISVEI

KĘSTUTIS GIRNIUS

Balandžio pirmąją gal ir būtų suprantamas pranešimas, kad socialdemokratai siekia pradėti parlamentinį tyrimą „dėl grėsmių Lietuvos valstybės interesams, nacionaliniams projektams ir valstybės nacionaliniam saugumui“. Tyrimu bus mėginama nustatyti, kaip užsienio jėgos „įtakojo ar kitaip bandė paveikti“ konservatorius ir partiją „Tvarka ir teisingumas“ (TT), kurie nusidėjo, priešindamiesi „Leo LT“ įteisinančiam įstatymui.

Deja, peršamas tyrimas yra ne pokštas, o gėdingas mėginimas slopinti išraiškos laisvę, grasinant parlamentiniu tyrimu.

Lietuva dar nėra Rusija. Tyrimas bus bergždžias, nė vienas deputatas nenukentės, išvados bus niekinės. Bet tai, kad per dieną 37 deputatai pritarė nutarimo projektui, rodo, kiek šis Seimas yra degradavęs, kiek deputatų, užuot palaikę savo kolegų žodžio laisvę, priešinimasi įstatymui laiko ne normalia kritika, o galimu antivalstybinu veiksmu.

Paprasti piliečiai tik demonstracijomis bei piketais gali priversti Lietuvos politikus bent trumpam atsižvelgti į jų norus ir rūpesčius. Bėda ne tai, kad žmonės kartais rengia demonstracijas, bet tai, kad jie jas rengia taip retai ir taip nedrąsiai.

Socialdemokratas Bronius Braduskas aiškino, kad „reikia išsiaiškinti... ar tai yra organizuotas noras pakenkti valstybės pagrindams, ar kažkas kursto, kokios tai tarnybos“. Ypatingas dėmesys bus skiriamas konservatoriams ir TT, nes šios partijos „bando pakenkti procesams, organizuoja piketus ir visa kita“. Įdomūs įkalčiai! Piketų rengimas, kaip ir skirtingos nuomonės reiškimas, yra įprastas, pageidautinas, net būtinas demokratijos reiškinys. B. Bradausko teiginys apie „bandymą pakenkti procesams“ atsiduoda stalinizmu, kai atsakomybė už kiekvieną nesėkmę buvo primetama „kenkėjams“, su kuriais buvo greitai susidorojama.

Banalu priminti, kad demokratija negali klestėti be žodžio ir išraiškos laisvės, kad labiausiai gina mas politinis žodis, o labiausiai gina mas politinis žodis yra deputato parlamento sesijoje, kai jis reiškia savo ir savo rinkėjų nuostatas. Kiekvienas mėginimas apriboti šią teisę ar įbauginti deputatus yra demokratijos pamatų griovimas, nes kai nutildomas deputatas, nutildoma ir tauta. Tik savigarbos ir institucinio orumo netekęs Seimas to nesupranta.

Socialdemokratų įniršis sunkiai suvokiamas. Pagal Vakarų standartus konservatoriai ne tiek priešinosi

„Leo LT“ įteisinimui, kiek tenkinosi priešinosi regimybė. Jie gana vangiai mėgino savo pusėn patraukti svyruojančius Seimo narius, nesiekė sudaryti bendro fronto su įstatymu nepatenkintais socialdemokratais ar pilietininkais.

Konservatorių vadovai dažnai pabrėžė savo bejėgiškumą, nusplovė rankas aiškindami, kad jie negali paveikti sprendimo.

Lietuvos teismai tebenagrinėja „Dujotekanos“ mėginimą patraukti baudžiamojon atsakomybėn Algimantą Matulevičių už šmeižtą, nes jo vadovaujamo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto tyrimo išvadose minimi įtartini „Dujotekanos“ ryšiai. Bendrovės advokatai nurodo, kad jokie teismai tokių ryšių nenustatė. Pagal „Dujotekanos“ logiką negalima kalbėti apie Rusijos slaptųjų tarnybų keliamus pavojus, iki kol teismai nepriima tai patvirtinančio sprendimo, o deputatų ir viso Seimo teisė pasisakyti gyvybiškai svarbiais klausimais priklauso nuo teismų nuosprendžio. Seimas turi atitinkamai pataisyti įstatymus, kad teismai automatiškai atmetų „Dujotekanos“ tipo skundus. Priešingu atveju deputatai ir aukščiausi valdžios pareigūnai negalės laisvai kalbėti ir atlikti savo pareigų.

Plačiai paplitusį abejingumą, net priešišumą išraiškos laisvei atskleidžia komjaunuoliškas Audriaus Matonio straipsnis „Isterija su pretenzija į vienintelės teisingos nuomonės monopolį“, išspausdintas www.lrytas.lt. Trys jo teiginiai yra verti dėmesio.

Pirma, autorius vadina kuklią demonstraciją prie Prezidentūros „puikiai sustyguota pastanga pašantažuoti prezidentą galimybė parodyti 'nestabilia' valdžia nepatenkintą Aljanso narę Lietuvą“. Jis klysta. Taiki demonstracija puošia Lietuvą, o ne kompromituoja ją, nes rodo valdžios ir demonstruojančiųjų politinę brandą. Vakariečiai supranta, kad tokie žmonės dažnai protestuoja vykstant suvažiavimams ir valstybės vadovų apsilankymams, nes tai geriausia proga atkreipti visuomenės ir žiniasklaidos dėmesį į savo reikalavimus. Masiniai protestai per prezidento George W. Bush keliones į Europą nelaikomi mėginimais šantažuoti vietos valdžią.

Antra, tyčiojama iš demonstruojančiųjų, kurie esą nekompetentingi pasisakyti sudėtingais klausimais. „Su visa pagarba pilietinės visuomenės daigams, tačiau ką prezidentui apie branduolinę jėgainę, energetinį saugumą ir nacionalinio investuotojo bendrovės kūrimo vinygrybes gali patarti Lietuvos piliū ir dvarų asociacija... ar Telsių rajono iniciatyvinė paveldo saugojimo grupė?“ Bet esant demokratijai paprasti žmonės – ne žinovai, žyniai, komjau-nimo veikėjai ar pralobę verslininkai – turi lemiamą žodį, tad turi teisę pasisakyti. Dauguma susirinkusiųjų susirinko ne norėdami prezidentui išaiškinti A. Matonio minimas vinygrybes, bet būdami įsitikinę, kad įstatymas kenkia Lietuvai. Jie ne vienai.

Nukelta į 8 psl.

ALEKSAS VITKUS

Naujas Europos valstybių šeimos narys – Kosovo

Kai praėjusį savaitgalį lietuviai jau 90-ąją kartą daug kur džiugiai prisiminė 1918 metais vasario 16 dieną įvykusį Lietuvos nepriklausomybės paskelbimą, Europoje, lyg ir nejučiomis, gimė naujausia pasaulio nepriklausoma valstybė – Kosovo. Kitaip nei Lietuva, Kosovo niekada istorijoje nebuvo žinoma kaip nepriklausoma, suvereni valstybė. To krašto gyventojai, ilgus metus kentę Osmanų imperijos jungą, pagaliau gali džiaugtis pirmą kartą tapę laisvi.

Spaudoje aprašytas Kosovo miestuose ir miesteliuose vasario 17 d. rytą jaustas susijaudinimas ir nervingas nepriklausomybės paskelbimo lūkestis mums, lietuviams, turėtų priminti panašų išgyvenimą, kurį patyrėme 1990 metų kovo 11 dieną ne tik Lietuvoje, bet ir visoje parlamento balsavimo nekantriai laukiančioje išėivijoje. Todėl galime įsivaizduoti kaip visa tai prieš kelias dienas išgyveno ir niekada laisvės neturėję Kosovo albanai arba kosoviečiai.

Kadangi Kosovo vardas dabar kurį laiką bus matomas pasaulinės spaudos puslapiuose, gal būtų tikslinga susipažinti su šio krašto labai jaunia ir įdomia istorija.

Kosovo yra nedidelis, vos du milijonus gyventojų turintis kraštas, nežymiai įsispraudęs į labai margą tautybėmis Europos pietrytinį kampą, populiariai vadinamą Balkanais. Palikime tą seną jo istoriją atskiram straipsniui.

Sekmadienį, vasario 17 d., Serbijos valstybės Kosovo provincijos parlamentas paskelbė nepriklausomybę, o Serbijos prezidentas Boris Tadić tuojuo Belgrade pranešė, jog Serbija niekuomet nepripažins Kosovo nepriklausomybės. Tai pasakęs protesto ženklan jis atšaukė Serbijos ambasadorių Jungtinėse Amerikos Valstijose. Serbijos premjeras Vojislav Koštunica vis dėlto perspėjo savo tautiečius susilaikyti nuo jau sekmadienį įvykusių siautėjimų nukreiptų prieš JAV ambasadą, bet tuo pačiu kvietė serbus į planuojamas didžiules demonstracijas, bet tik prie Serbijos parlamento rūmų.

Kaip ir laukta, Rusijos parlamentas pasmerkė šį Kosovo žygį. Prie jų prisidėjo ir Kinija. Tai valstybės, kurios bijo, kad ir jų plačiose imperijose mažumos nepradėtų reikalauti ko nors panašaus. Dar vykstant deryboms JT forume, Rusijos prezidentas Vladimir Putin įsakmiai pasisakė, jog Kosovo nepriklausomybės paskelbimas bus nemoralus ir neteisėtas.

Rusijos parlamento atstovas Sergej Mironov, priminęs, kad nuo Gruzijos jau senokai atsiskyrusios Abchazijos ir Pietų Osetijos provincijos, nors ir remiamos Rusijos, vis dar yra Rusijos nepripažintos, ironiškai paklausė: „Gal ir mes turėtume šias provincijas pripažinti nepriklausomomis“? Žinoma, tai sukrėstų Gruziją, gerą JAV ir Europos sąjungininkę.

Priešingai negu jo tėvas prez. George H. W. Bush, ilgai vilkinęs kovo 11-osios Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo pripažinimą, sūnus prezidentas Bush, nelaukdamas nė dienos, Kosovo prezidentui Fatmir Sejdiu nusiuntė laišką, kuriame pasveikino kosoviečius visų amerikiečių vardu. Bush priminė, jog „jei norime, kad Balkanuose galutinai įsivyratų stabilūs padėtis, turime pripažinti, kad paskutinė buvusios Jugoslavijos dalis, Kosovo, turi būti nepriklausoma“.

Amerika formaliai Kosovo nepriklausomybę pripažino per savo valstybės sekretorę Condoleezza Rice, kuri ramino Rusiją, argumentuodama, jog „Kosovo klausimo negalima laikyti pavyzdžiu bet kokioms ateities situacijoms bet kur pasaulyje“. Tuo pačiu ji vis dėlto dar pareiškė, jog Kosovo dar daug laiko reikės ne tik ES pagalbos ir patarimų, bet ir NATO apsaugos.

Po Bush paskelbto Kosovo pripažinimo, juo netrukus pasekė ir Lietuva, Suomija, Turkija ir Albanija. Laukiama, kad prie jų prisidės ir didžiosios Europos valstybės tokios kaip Anglija, Prancūzija, Vokietija ir Italija, Ispanija, turinti problemų su savo katalonų bei baskų separatistais, prie jų nesirengia prisidėti. Panašias tautinių mažumų problemas turinčios Rumunija, Bulgarija ir Slovakija pareiškė Kosovo nepriklausomybės pripažinimą.

Rusijos vadovas Vladimir Putin, kuris visokiais būdais bandė sutrukdyti Kosovo nepriklausomybės paskelbimą, turi sutikti su faktu, kad Kosovo jau yra nepriklausoma. Rusijos prezidentui liko tik vienas kelias – tai naująją valstybę kaip nors nubausti. Panašiai kaip griūvanti Sovietų Sąjunga 1990 metų pavasarį ir vasarą bandė nubausti Lietuvą ir kitas Pabaltijo valstybes ekonomine blokada ir toliau vykdytu priverstiniu naujokų šaukimu į sovietų armiją. Tie nepavykę bandymai pasiekė savo klaidingą viršūnę 1991 metų sausio 13 dieną kraupiais įvykiais, kuriuos dar visai neseniai mes ir vėl liūdnai paminėjome.

Tikėkimės, kad rusai jau pasimokė, ir todėl Kosovo nepriklausomybės paskelbimas bus paskutinis žingsnis užbaigiant ilgą ir kruviną Balkanų istoriją. Bet to nebus, jei abiejose stovyklose, iš vienos pusės – Serbijos ir jos sąjungininkės Rusijos, o iš kitos – Kosovo su ES ir JAV, nebus šaltų nesikarščiųjų vadovų.

Užrašai iš provincijos

STASYS GOŠTAUTAS

Balsai iš Sibiro

Prie lietuvių literatūros ir istorijos reikės pridurti dar vieną ar du skyrius apie Sibirą ir išeiviją. Ir tai ne tik Sovietų laiku parašytus prisiminimus, bet ir iš Pirmojo ir Antrojo sukilimų išlikusius aprašymus tokius kaip Igno Domeikos atsiminimai apie Pirmą sukilimą iš tolimos Čilės („Mano kelionės” 2002) ir apie Antrą sukilimą kun. Mato Veito („Katalikų bažnyčios Sibire istorijos apybraiža”, Vilniaus Dailės akademijos leidykla, 2004). Tai gana įdomi knyga apie Sibirą iš XIX šimtmečio perspektyvos.

Apie šio šimtmečio sibiriokų knygas esu jau rašęs ne vieną kartą, pvz., Juzės Avižienytės-Žukauskienės „Nelaukta kelionė” (Kaunas: Naujasis lankas, 2007) ir kitą — „Sudužęs varpelis: moksleivio Simono Ulio biografine apybraiža” (Vilnius, 2001), skausmingai parašytą jo brolio Juozo Ulio, po daugelio metų mano pastebėtą „Kultūros baruose” (2008 m. sausis).

Užsiėmę savo diaspora, tai yra dipukų išeivija, kartais užmirštame tą kitą ir kur kas baisesnę diasporą — Sibirą. Tad kartas nuo karto yra pareiga sustoti prie jų ir nors per jų prisiminimus, laiškus ir knygas pabandyti suprasti, kokį pragarą sukūrė tie barbarai po Rusijos vėliava. Skaitant tas knygas pradėti abejoti, ar visi žmonės buvo sukurti pagal imago Dei?

Skulptorės Elenos Urbaitytės pomirtinė knyga keistai pavadinta „Nubaustieji” (Vilniaus Dailės akademija, 2007), nors jie nieko blogo nebuvo padarę, kad būtų baudžiami, bet kaip ten bebūtų, tie nekalti nubaustieji paliko savo liudijimą, kuris mums pasako, kokie žiaurūs buvo žmonės. Ir visa tai be jokio reikalo, nes tą patį galima buvo pasiekti civilizuotai, bet kur tau, valdžia davė burliokams progą kankinti legaliai. Tai turbūt vienintelė sistema, kur tave baudžia prieš įvykdant nusi kaltimą. Sovietai kaltina kapitalizmą už darbininkų išnaudojimą. Mes galėtume kaltinti sovietus už belaisvių ir kalinių pavergimą, kuris buvo kur kas baisnis už kapitalistinį. Štai Teismo sprendimas, dėl kurio Ignas buvo išsiųstas į Sibirą: „Kai dėl teisiamojo Urbaičio, tai jis išleido apskrityje įsakymą, kad visa žemė,

kurią Tarybų valdžia (1940) buvo perdavusi vargšams, vėl būtų sugrąžinta jos ankstesniems savininkams, o taip pat buvo išleistas įsakymas, jog visi žydų tautybės gyventojai persikeltų gyventi į vieną nustatytą vietą. Tai palengvino vokiečiams Žagarės gyvenvietėje išaudyti apie 5 tūkstančius žydų.” Kai vokiečiai užėmė Lietuvą, gražino Urbaitį į Šiaulių apskrities viršininko postą, kuo jis buvo prieš dvidešimt metų.

Užsiėmę savo diaspora, tai yra dipukų išeivija, kartais užmirštame tą kitą ir kur kas baisesnę diasporą — Sibirą.

Svarbiausias Urbaitytės tikslas buvo aprašyti savo tėvo Sibiro odiseją, kurioje jis neturėjo tos laimės, kaip ir daugelis kitų, sugrįžti gyvas į savo žemę. Tai tragiška istorija advokato Igno Urbaičio (1896-1952), Zarasų ir Šaulių apskrities viršininko, 1945 m. ištremto į Vorkutą, vėliau į Irkutską, 15 metų sunkiems darbams ir 1952 m. nušautą Taišete kaip netikėlį, mat po pirmų devynių mėnesių katargos susižalojęs koją negalėjo taip sparčiai dirbti kaip kiti vergai. Tik sovietai — gal anksčiau barbarai — užmušdavo netikusius darbininkus. Štai kaip jis ironiškai aprašo savo kojos tragediją, tai tikrai neblogas literatūrinis gabalėlis: „(...) ir štai ateina 1945 m. lapkričio 7 d. Pasakojimo herojus, gerai pavalgęs pagerinto šventės proga maisto, traukia į darbą — šalta, vėjas, pūga. Nusileidžia į šachtą, čia taip pat lyg slepiasi nuo gamtos rūstumo. Tos dienos pavakarėje matai pasakojimo herojų dirbantį kastuvu prie skipo ir staiga. Ach! Skipas pradeda kilti be perspėjimo. Pasakojimo herojus metasi į šalį, bet dešinės kojos nespėja išgelbėti. Neša jį iš šachtos, neša į sanitarinį lagerį. Perpjauja veltinį. Neša į stacionarą. Diagnozė — dešinės blauzdos lūžis žemiau kelio ir kojos trauma. Štai fantazija, kuri tinka tavo miegui. Tavo pastarieji sapnai taip pat pranašiški — vėl džiugūs. Apkabinu ir bučiuoju tave.”

Knyga skiriasi nuo daugelio kitų, nes ji buvo parašyta Amerikoje, iš atsiminimų ir iš išsaugotų laiškų iš Sibiro. Tie laišakai reikalauja sfinkso vertimo, nes viskas, kas ten parašyta, yra cenzūruota, lyg neturėtų budeliai ką geresnio veikti, bet tikrinti tūkstančius kalinių laiškų. Knyga pasirodė beveik dveji metai po skulptorės mirties. Tai jos vienintelė knyga, išskyrus „Works on Paper” parodos katalogą („Darbai ant popieriaus”, Vilnius, 2000), kaip testamentas jos paskutinės valios, kuriam ji atidavė paskutinius penkerius savo gyvenimo metus, nes rašymas nebuvo jos talentas. Bet čia ji jautė pareigą aprašyti jos mylimo tėvo nepaprastą Sibiro gyvenimą ir kančias. Esu rašęs apie

jo išspausdintus laiškus, verstus iš rusų kalbos ir išleistus Šiauliuose, kur jis gyveno.

Bet rusai nesikeičia, ir šiandien, kai Kremlius nori bausti už skirtingas politines pažiūras, siunčia tuos nenaudėlius į Sibirą, 6,500 km kuo toliau nuo Maskvos. Ir šiandien Sibiras yra bado, nepakenčiamo šalčio ir nužmoginimo sinonimas. „Financial Times” (2008 m. vasario 7 d.) pateikė gana šurpų vaizdą, kaip šių dienų Kremlius elgiasi su savo politiniais kaliniais, kurie nesutinka su Putin valdžia. Pavyzdys — Michail Chodorovskij, buvęs „Yuka” valdytojas.

Bet grįžtant prie Urbaitytės, jos knygoje yra pristatomos dvi biografijos: viena apie Igną Urbaitį ir jo skaudų likimą Sibire ir kita — Elenos Urbaitytės autobiografija, įdomi ir gyva, nes tai asmeniškai jos išgyvenimai Lietuvoje dar prieš karą, per

karą ir pokarinėje Vokietijoje, Freiburgo meno mokykloje, jos pirmi žingsniai Amerikoje. Autorė gan vaizdžiai ir gyvai pristato Lietuvą kaip ji ją prisimena.

Pirmoji dalis susideda iš prisiminimų, pirmučiausia autorės, pasakui brolio Liudo Urbaičio ir Elenos pusseserės Ritos Variakojytės-Kiguolienės (autorės irgi atsiminimų knygos „Ir aš čia buvau”, Alytus 2005). Antroji dalis yra Igno Urbaičio 64 išlikę laišakai iš Sibiro. Visų tekstų redaktorė ir iš dalies rašytoja yra Elena Urbaitytė. Knygoje, beje, pagal jos valią, yra vartojama jos menininkės pavardė Urbaitis.

Taigi čia turime dvi odisejas: viena Igno Urbaičio, kita — jo dukters, viena Sibire, kita — Amerikoje, skirtumas aiškus, nors gyvenimas vienam ir antram buvo sunkus, kur kas sunkesnis negu apsuptas draugų Lietuvoje. Tačiau šita knyga yra apgaulinga, nes daugiau negu apie Sibiro kančias ji aprašo laisvos Lietuvos gyvenimą su gražiom detalėmis ir tikrais personažais. Taip pat daug sužinome apie Lietuvos mokyklas, meno akademijas ir gal net visiems žinomų žmonių gyvenimą ir papročius.

Iš 64 laiškų 1947 metais Ignas parašė net 27 įdomius laiškus ir tik penkis per paskutinius trejus metus (1950-1952). Tai nereiškia, kad tik tiek laiškų buvo parašyta, bet tik tiek buvo šeimos gauta arba išsaugota, jie dabar yra Šiaulių „Aušros” muziejuje. Kiek laiškų iš tikrųjų buvo parašyta arba niekad nepaliko katargos, nežinome. Tai pat

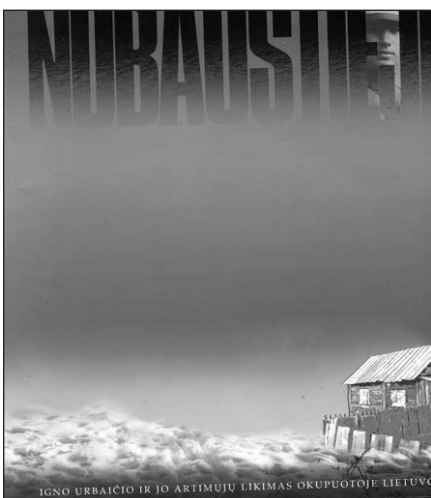
gaila, kad laišakai rašyti Ignui dingę Sibire, kaip ir pats Urbaičio kapas. Lietuvoje nebuvo padarytos jų kopijos. Gal ir dėl to, kad jeigu būtų kokia krata, niekas per daug nenorėjo girtis, kad jo šeimos narys yra Sibire, nors turbūt nebuvo šeimos, kur nors vienas narys nemerdėjo kalėjime ar nemirė po truputį Sibire.

Bet tie 1947 metai buvo geriausi iš visų septynerių, ir Ignas išdrįsta pafilosofuoti ir net aprašyti skaitytas knygas. Viena iš jų (laiškas rašytas vasario 24 d., nr. 12), ypatingai įdomi, blogai perrašytas redaktorių, žymiausio ispanų rašytojo XIX a. Benito Perez Galdos ne romanai, kaip rašo Urbaitis, bet viena iš šimto „Episodios nacionales”; serialas, kuris kaip tik prasideda su žymiu „Juan Martin, El empecinado”, („el Zapasinado”, rašo Elena, klaidų tekste ir nuotraukose yra nemažai); t.y. Jonas Martinas-Atkaklusis, kur pirmą kartą literatūroje buvo pavartotas žodis „guerrillero” — partizanas prieš Napoleono Iberijos pusiasalio užkariavimą. Gal todėl cenzoriai išsigando ir apskundė Igną maištavimu lageryje. Gaila, bet tuo ir baigiasi Igno literatūriniai komentarai, nors jis pamini P. Cvirką, Balį Sruogą, A. Vienuolį ir Putiną. Kadangi korespondencija buvo cenzūruojama, vos užsimenama apie šurpius Sibiro gyvenimo vaizdus, nėra tu nusiskundimų apie badą, šaltį ir nepakeliamas sąlygas. Yra, tiesa, beveik pas visus minimi gyvūnai, toks žymus Sibiro gyvūnas, vietinių vadintas „moskes”, na, ir aišku milijonai uodų, blakių, blusų ir kitų kankintojų, nuo kurių nebuvo kaip apsiginti.

Kaip tikras intelektualas, Ignas prašo knygų, popieros, pieštuko ir laikraščių. Paskaičius Urbaičio laiškus pradėti suprasti ir įvertinti spaudos reikšmę ir reikalingumą. Sibire jam daugiausia malonumo suteikdavo paskaityti laikraščius iš Lietuvos, banderolas, kaip jas vadindavo. Aišku, tai buvo tarybinė spauda („Tiesa”, „Pergalė”, „Literatūra ir menas”, etc.), tad praleisdavo laisvai, bet vis tiek tarp eilučių jis mokėdavo suprasti, kas dedasi Lietuvoje ir tai jam suteikdavo nepaprastą malonumą. Gaila, šiandien mažai vertiname tą mūsų spaudą, kurios ateitis darosi kasdien sunkesnė.

Dėl nuotraukų tenka apgailestauti, kad jų per daug ir kai kurios tikrai menkos meninės ar dokumentinės vertės ir iš viso tokios blankios, kad nesuprantu, kokia nauda iš jų. Ir tai ne pirmą kartą, kai tokios knygos yra užverstos asmeniškoms nuotraukomis, kai tuo tarpu mažiau būtų geriau.

„Nubaustieji” išėjo dviejų Urbaitytės testamentu vykdytojų: Gisela Zabriskie ir Živilės Novickaitės-Ratienės, rūpesčio dėka. Knygos kaina Lietuvoje 20 litų plius pašto išlaidos, galima užsisakyti adresu: leidykla@gmail.com.

„DRAUGAS” informuoja, „DRAUGAS” formuoja;
„DRAUGAS”: išeivijos ir Lietuvos jungtis!

www.draugas.org

Kubos sostinės Havanos panorama.

Pasikeitimai Kuboje

STASYS SURANTAS

Prieš keletą mėnesių rašiau „Drauge“ apie sunkų gyvenimą Kuboje ir šalies ekonominę padėtį. Visai neseniai laikraštyje „Kubos Granma“ Fidel Castro pasakė: „Aš nesu iš tų, kurie per jėgą laikosi valdžioje.“ Kokia ironija, kad mūsų moderniais laikais nė vienas diktatorius neišsilaukė taip ilgai. Paskutinįjį Naujųjų metų dieną jis pradėjo savo penkiasdešimtuosius diktatūros metus. F. Castro yra 81 metų ligonis, nepajėgus valdyti. Fidel per paskutiniuosius 17 mėnesių niekur viešai nepasirodė ir „provizionaliai“ perdavė šalies valdymą broliui Raul, Kubos gynybos ministru. Per visą ilgą F. Castro sirgimo laiką nežinoma, kad nors vienas iš komunistų partijos vadovų būtų klausęs jo patarimų ar būtų vykdęs jo įsakymus, naudojantis jo vardu. Į nuolatinis klausimus apie Fidel sveikatą jie turėjo paruoštą atsakymą, kad jis įkvėpia juos, duoda naujų idėjų. Atrodė, kad netrukus, tikriausiai labai greitai, ateis galas jo istoriškai ilgai diktatūrai. Ir štai š. m. vasario 19 d. F. Castro per oficialią žiniasklaidą pranešė, kad jis visam laikui atsisako Kubos prezidento ir ginkluotųjų pajėgų vyriausiojo vado pareigų.

Taip pasitvirtino spėjimai, kad Fidel netrukus paliks Prezidentūrą, o jam bus suteiktas koks nors simbolinis garbės titulas. Persitvarkymas tikriausiai atneš daug pokyčių kariuomenėje, civilinėje valdžioje ir policijoje. Raul įsakinės, daugeliu atvejų – netiesiogiai. Jo užnugaryje visa armija, kuriai jis vadovauja nuo 1959 m., slaptoji policija, kuriai vadovauja nuo 1989 m., jis taip pat tvarko ir Komunistų partiją. Jam jau 76 metai ir gana ilgą laiką jis daug geria. Daug kas mano, kad Raul bus tik laikinas vadovas, su kuriuo geriau bendradarbiauti ir nesipriešinti.

Raul valdymo stilius, atrodo, užtikrina, kad jo valdymas bus kitoks. Atrodo, jis daugiau deleguos ir dažniau tarsis su patikimais pavaldiniais ir duos jiems atlikti atskirus uždavinius. Persitvarkymas, tikriausiai, prasidės su daugeliu pasikeitimų civilinėje valdžioje ir armijoje, bet Raul bus tas, kuris nurodys, kas ir kaip. Tam Raul jau seniai ruošiasi ir bando dirbti su skirtingomis kartomis ir žmonėmis, jis net paauskštino vieną savo ilgalaikį varžovą, kad turėtų bendrą frontą po Fidel laikų.

Raul yra sulaužęs kai kurias komunizmui šventas taisykles. Jis pripažino, kad daugelis krašto problemų yra sistemiskos ir ne dėl JAV blokados, bet dėl vietos valdžios. Jis kviečia kubiečius, ypač jaunimą, be

baimės kalbėti apie problemas ir rasti sprendimus. Bet Raul, taip pat kaip ir jo brolis Fidel, neturi noro atiduoti Kubos laisvam politiniam gyvenimui. Keista, kad didėjant nepatenkintų kubiečių skaičiui, didėja ir valdžios persekiojimai. Raul žaidžia su ugnimi, o siekdami išlaikyti priespaudos dangtį valdžios kritikai turės nemalonumų. Raul tikriausiai save „paauskštins“, tapdamas Komunistų partijos vadovu (pirmuoju sekretoriumi).

Pernai liepos mėnesį, kalbėdamas apie didelius sunkumus žemės ūkyje, Raul reikalavo daug struktūrinių ir vykdomo pokyčių. Žinant jo supratimą apie rinkos reikalavimus ir jos aprūpinimą, taip pat jo prieš keletą metų siūlytus pakeitimus, jis, tikriausiai, darys pirmus žingsnius, panašius į tuos, kokius vyko Kinijoje ir Vietname. Raul visada mieliau renkasi dirbti užnugaryje, kaip tai darė su broliu Fidel ir kitais. Ilgesniam valdymo laikotarpiui yra labai svarbu rasti tinkamą asmenį. Šiandien, atrodo, tokiu žmogumi gali būti Carlos Lage, kuris yra Politbiuro narys ir apie 20 metų jaunesnis už Raul, žinomas kaip reformų šalininkas.

Perėjimo laikotarpis bus labai sunkus, nes per beveik 50 metų Fidel kraštą labai nugyveno. Jo palikuonis paveldi bankrutavusią ir griūvančią sistemą bei labai nepatenkintus žmones. Susisiekimas ir žemės ūkis yra apgailėtinoje padėtyje. Taip pat trūksta gyvenamųjų butų, klesti bedarbystė. Gyvenimo lygis tarp tų, kurie prieina prie „kietos“ valiutos, ir didelės daugumos tų, kurie turi egzistuoti iš beveik beveik pesų, vis didėja.

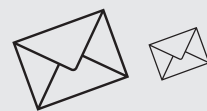
Didelė problema yra Hugo Chavez. Raul, atrodo, neturi asmeninio ryšio su neramiu ir keistu Venesuelos prezidentu ir tikrai nenori nuo jo priklausyti nuo kito egoisto, po tokio ilgo brolio dominavimo. Kuba dabar daug kur priklauso nuo Venesuelos malonės, kurios pajamos yra 3-4 bilijonai per metus, daugiausiai iš naftos, ir yra beveik tokia, kaip ir buvusi Sovietų Sąjunga. Be jos Kuba įkristų į dar didesnę krizę. Sunku atspėti, kaip Raul tai išspręs. Akivaizdu, kad jis nori atstatyti Kubos ekonomiką. Jam dar kurį laiką nebus lengva kritikuoti Fidel tvarką, nes gali būti didelis pasipriešinimas iš fidelistų konservatorių, esančių valdžioje, ir galbūt iš Chavez. Tai yra rizika, kurios Raul turės imtis.

Baigiant rašyti šį straipsnį, išgirdau labai trumpą pranešimą, kad Brazilija nori padėti Kubai, ji taip pat padės ieškoti naftos prie Kubos.

Pagal
„The Wall Street Journal“

Laiškai, nuomonės, komentarai

Rašykite mums el. pašto adresais:
redakcija@draugas.org
dalia.cidzikaite@gmail.com

TOLIAU SKAIČIUOJAME BANGAS

Sutinku su Donatu Januta („Draugas“, 2008 m. vasario 15 d.), dėl skaičiavimo emigrantų iš Lietuvos bangas kartu ir sutarimo, kokius skaičiavimo pagrindus, matus bei sąvokas vartosime.

Pirmiausia skubu užtikrinti, kad kažkaip nepagalvojau apie D. Janutos dėdę ir jo žmoną, į JAV atvykusią metais vėliau. Tikrai nenorėjau jų „išskirti“... Kaip suprantu, iš daugelio lietuvių šeimų pirmiausia emigruodavo gal tik vienas šeimos narys, vėliau jis ar ji atsikviesdavo ir kitus šeimos narius ar gimines. Tai būdavo tik laikinos „skrybpos“.

Daugiausia naudojausi „Lietuvių Enciklopedijos“, išleistos 1957 m. Bostone, X-ojo tomo (psl. 36–41) ir Aniceto Simučio redaguoto Pasaulio lietuvių žinyno antrosios 1958 m. laidos (psl. 108–111) žiniomis. Yra ir kitų šaltinių. Pagal A. Simutį, žinoma lietuvių emigracija prasidėjo 17-tojo amžiaus viduryje, tai buvo „pirmoji banga“. Pagal jo skaičiavimus, atrodo, kad Janutos dėdė su teta atvyko su „ketvirtąja banga“.

Toliau, pagal A. Simučio 1958 m. skaičiavimus, penktoji banga buvusi Antrojo pasaulinio karo pabaigoje (1944–1945), kai Vakarų Europoje atsidarė apie 80,000 lietuvių. Iš jų apie 30,000 „išbėgavo“ į JAV pagal „Displaced Persons“ įstatymą. Jie būtų jau šešta banga. Kuo toliau skaičiuojame, tuo daugiau bangų atsiranda... Šiandien aš jau priskaičiuoju septynias bangas, skaičiuodamas matematiškai pagal dydžius ir metus, dažnai pasižiūrėdamas atgal į imigracijos istoriją per Romualdo Kriauciūno („Draugas“, 2008 m. vasario 15 d.) automobilio veidrodėlį.

Mane stebina, kad oficialiai JAV statistikai prasidėjus, per 15 metų — nuo 1899 iki 1914 metų, į JAV įvažiavo 252,594 lietuviai: 170,699 vyrai ir 81,895 moterys. Tuos skaičius noriu palyginti su dabar (1989–2008) atvykusių skaičiais, kurių turbūt bus apie 100,000?

Man atrodo kažkaip sunkiai suprantama, kad galima maždaug 88 metus trukusią emigraciją (1860–1948) vadinti „pirmąja banga“, todėl siūliu perskaičiuoti ir pavadinti kitaip. Sutinku, kad įvairios imigrantų grupės („bangos“ ar „bangelės“) skyrėsi savo praeitimi, kultūra, politika ir veikla. Vieni atvyko po nepavykusių sukilimų, kiti atvažiavo, kai spauda buvo draudžiama, kiti atvyko prieš Pirmąjį pasaulinį karą, dar kiti jau iš Nepriklausomos Lietuvos. Taip skaičiuojant, net apie trečdalis milijono lietuvių „atbanga“ su ta pirmąja, didžiausia ir ilgus metus trukusia banga. Ir tada juos lyginame su taip vadinama antrąja arba tik 30,000 „DP“ banga, gal geriau „bangele“.

Dar vienas įdomus klausimas iškilo skaičiuojant bangas. Prieš maždaug šimtą metų iš carinės Rusijos okupacijos atvykę lietuviai steigė lietuviškas parapijas ir statė lietuviškas bažnyčias. Pagal A. Simutį, 1957 m. JAV buvo 123 lietuvių katalikų parapijos ir bažnyčios. Per šimtą metų, lietuvių skaičiui JAV didėjant, per paskutinius 50 metų užsidarė apie pusė tų parapijų ir bažnyčių. Kodėl? Kas žino atsakymą? Kaip lietuvišku automobiliu važiuoti ir į ateitį žiūrėti, kad tie centrai neišnyktų per ateinančius 50 metų?

Vytautas Kamantas
Grand Rapids, MI

ROOSEVELTO IŠDAVYSTĖ IR JAV VALDŽIOS MELAS

Perskaičiau D. Janutos straipsnį apie „Dvigubą pilietybę ir žalios kortos medžioklę“, kur rašoma, kad 1940 m. Rooseveltas priėmė JAV lietuvių delegaciją su prašymu, kad JAV nepripažintų Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą. Januta rašo, kad nepripažinimo nutarimo JAV valdžia laikėsi ligi pat dabartinės Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo. Čia jis klysta, nors mes visi tikėjome, kad Rooseveltas nebuvo pripažinęs Baltijos kraštų Stalinui, bet teisybė yra kita.

Paskaitę „The Sword and the Shield: the Mitrokhin Archive and the Secret History of the KGB“, pamatysite tikrą Roosevelto pataikavimą tam budeliui Stalinui. „The Sword and the Shield“ knygoje (psl. 112) rašoma, kad anglų ambasadoje Tehran Stalino ir Roosevelto pokalbis buvo pavadintas „overlord“. Šiame susitikime didžiausią nuolaidą

Stalinui padarė Rooseveltas ir Churchillis – jie pripažino Stalinui 1941 m. užimtus kraštus: rytinę Lenkiją (Vilnius), Baltijos kraštus ir Moldovą. Rooseveltas, norėdamas atsidėkoti Stalinui už pagalbą su vokiečiais Ant-rajame pasauliniame kare, paaukojo Baltijos kraštus Stalinui, o mums JAV melavo, jog Rooseveltas niekada nepripažino baltų Stalinui.

Rašoma, jog po šios konferencijos Stalinas džiaugsmingai grįžo į Kremlių, o baltams prasidėjo vergija ir trėmimai. Šioje knygoje daug istorinės informacijos apie KGB viešpatavimą ne tik JAV, bet ir Anglijoje, Italijoje, Prancūzijoje. Aš manyčiau, jog šią knygą galima rasti beveik kiekvienoje bibliotekoje. Verta paskaityti „The Sword and the Shield“, autoriai: Christopher Andrew and Vasili Mitrokhin.

Stasys Kungys
Fairfield, CA

Redakcijos pastaba. Skaitytojų laiškuose pateikta nuomonė nebūtinai sutampa su „Draugo“ redakcijos nuomone. Taip pat primename, jog laiško autorius, ypač elektroninio laiško, turi būtinai jį pasirašyti bei nurodyti savo adresą ir telefono numerį. Anoniminių laiškų ir laiškų be adreso nespausdiname.

Vilniaus Getės instituto direktorė Irmtraut Hubatsch ir Vokietijos ambasadorius Lietuvoje Folker Heinsberg. **Gedimino Bartuškos** (ELTA) nuotr.

Lietuvoje rengiamas „Vokietijos kultūros pavasaris“

Vilnius, vasario 21 d. (ELTA) – Penkis mėnesius įvairiose Lietuvos vietose vyksiantys „Vokietijos kultūros pavasario“ renginiai supažindins su šiuolaikiniu vokiečių menu bei pristatys jo įvairovę.

Anot Vokietijos ambasatoriaus Lietuvoje Volker Heinsberg, šiuo renginių ciklu norima pabrėžti jau esamų kultūros mainų gausumą, pagilinti bendradarbiavimą ir suteikti jam naujų atspalvių.

„Vokietijos kultūros pavasario“ tikslas – leisti žiūrovams, klausytojams pažvelgti į šiuolaikinę, pasauliui atvirą Vokietijos kultūros sceną. Programa neapsiriboja viena meno šaka ir leidžia susipažinti su skirtingų sričių, tokių kaip literatūra, šokis, tapyba, fotografija, kinas, džiazas, klasika, tendencijomis ir raida“, – spaudos konferencijoje kalbėjo V. Heinsberg.

Nuo vasario iki birželio pabaigos vyksiantis renginių ciklas apims daugiau kaip 20 renginių, vyksiančių penkiuose Lietuvos miestuose: Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Birštone, Nidoje. Pasak Vokietijos ambasatoriaus, lietuvių žmonėms žadama pris-

tatyti ne tik daug žymių, pasaulinio garso vokiečių menininkų ir atlikėjų darbus, bet ir dar kylandžių žvaigždžių kūrybą.

„Norime suteikti šviežių spalvų ir atkreipti dėmesį į tas sritis ir išraiškos formas, kurioms iki šiol dar neskiriama pakankamai dėmesio. Todėl greta scenos žvaigždžių bus ir daug vilčių teikiantys jauni, saviti menininkai, dar siekiantis užkopti į tarptautinę sceną“, – kalbėjo V. Heinsberg.

„Vokietijos kultūros pavasaryje“ daugiausia dėmesio žadama skirti vokiečių muzikos tradicijų pristatymui. Ciklo renginius vasario 27 dieną pradės Freiburg baroko orkestro, vadovaujamo Gottfried von der Goltz, koncertas. Koncertus Lietuvoje taip pat surengs pasaulinio garso pianistas ir dirigentas Justus Frantz bei dirigentas Rolf Beck.

Iki pat birželio pabaigos meno mėgėjus taip pat džiugins įvairios Vokietijos menininkų darbų parodos, vokiečių kūrėjai savo darbus pristatys festivaliuose „Naujasis Baltijos šokis“, „Mados infekcija“, „Naujoji dramos akcija“.

I. Rinau vėl reikalaujama atiduoti dukrytę

Vilnius, vasario 21 d. (BNS) – Dėl teisės pačiai auginti savo dukrą kovojančiai klaipėdietei Ingai Rinai – vėl neramos dienos. Antstolis reikalauja mažylę perduoti Vokietijoje gyvenančiam tėvui. Šiomis dienomis I. Rinai sužinojo, kad antstolis, vykdamas teismo sprendimą perduoti jos dukrelę Luisą tėvui, atnaujino veiks-

mus. Mat jo veiksmai buvo sustabdyti tik iki tol, kol Aukščiausiasis teismas sprendė klausimą, ar atnaujinti procesą dėl vaiko perdavimo. Kai šių metų sausį teismas grąžino bylą iš naujo nagrinėti Klaipėdos apygardos teismui, Michael Rinai pareikalavo antstolį vykdyti pareigą.

Moteris pasakojo, kad sužinojusi apie tai, kreipėsi į Klaipėdos apygardos teismą prašydamą sustabdyti antstolio veiksmus. Neseniai I. Rinai buvo nuvykusi į Vokietiją, kur vyko kitas teismo procesas – dėl vaiko gyvenamosios vietos nustatymo. Kol kas sprendimas šioje byloje nepaskelbtas.

Kol teismuose bylinėjamosi dėl tolesnio mažosios Luisos likimo, jos tėvas nuolat teigė norįs vaikui gero, aiškino be galo mylįs dukrą ir buvusios žmonos jis reikalavo tik vieno – atiduoti jam vaiką. Nuo pat dukros gimimo jos tėvas gyvena su kita moterimi. Vaikų su sugyventine M. Rinai dar nesusilaukė.

Lietuva kurs ambasadą virtualioje erdvėje

Vilnius, vasario 21 d. (Alfa.lt) – Lietuva šiais metais tikisi atidaryti savo ambasadą virtualiame pasaulyje „Second Life“ („Antrasis gyvenimas“), patvirtino premjeras Gediminas Kirkilas. Premjeras teigia jau davęs nurodymą tuo pasirūpinti.

Sumanymas įkurti netradicinę Lietuvos atstovybę kilo Užsienio reikalų ministerijoje. Projektas pradėtas įgyvendinti prieš gerą mėnesį. Kiek jis galėtų kainuoti, kol kas nežinoma, tačiau kalbama apie ne itin didelę pinigų sumą.

Mes nebūtume pirmieji iš Baltijos šalių, žengiančių į virtualų diplomatinį pasaulį. Estijos užsienio reikalų ministerija ambasadą „Second Life“ atidarė pernai gruodį. Šis pro-

jektas Estijai kainavo daugiau nei 22 tūkst. Lt. Pirmąja iš visų valstybių, turinčių atstovybę šioje aplinkoje, planavo tapti Švedija, tačiau ją aplenkė Maldyvai.

„Second Life“ yra visame pasaulyje populiarus virtualus pasaulis, kuriame lankytojai susikuria antrąjį savo „aš“, kuris gyvena įprastą gyvenimą, lankosi parduotuvėse ir t.t. Dabar žaidėjų bendruomenę sudaro keliolika milijonų gyventojų. Per dieną prisijungia 15-30 tūkst. naujų žaidėjų. Kūrėjai žaidimo sumanymą pasiskolino iš fantastų Neal Stephenson novelės „Snow Crash“, kurioje aprašomos kelios viana šalia kitos esančios virtualios visatos.

Alfa.lt nuotr.

Airijos ir Didžiosios Britanijos lietuviai liko be savos televizijos

Vilnius, vasario 21 d. (Alfa.lt) – Skandinavijos kompanija „Viasat“ pradėjo perduoti programas per kitą palydovą, todėl Airijos ir Didžiosios Britanijos lietuviai jau beveik mėnesį nebegali matyti lietuviškų televizijų laidų.

Beveik po du tūkstančius litų už lietuviškų programų perdavimą sumokėję emigrantai liko ir be pinigų, ir be programų. Šimtai emigrantų yra įsigiję „Viasat“ palydovinę televizijos įrangą, kad galėtų žiūrėti lietuviškas programas užsienyje.

Tačiau „Viasat“ programas pradėjo rodyti per kitą palydovą, todėl iš

anksto metų ar net dvejų metų mokestį sumokėję lietuviai liko be lietuviškų kanalų. Pagal sutartis „Viasat“ įranga yra skirta naudoti Lietuvoje, todėl užsienyje gyvenantys lietuviai liko it musė kandę.

Bendrovė „Viasat“ nepatenkinamiems emigrantams siūlo parvežti įrangą į Lietuvą ir toliau be kliūčių naudotis teikiamomis paslaugomis. Neturintiems galimybių to padaryti bendrovė siūlo sustabdyti mokėjimą už paslaugą 6 mėnesius, nutraukti sutartį arba perrašyti sutartį kitiems Lietuvos gyventojams.

Buvęs omonininkas nepaleistas į laisvę

Vilnius, vasario 21 d. (ELTA) – Vilniaus apygardos teismas nepatenkino Latvijos piliečio buvusio omonininko Konstantin Nikulin skundo dėl esą nepagrįsto suėmimo. Įtariamasis dalyvavęs Medininkų žudynėse likusį suėmimo laiką – beveik du mėnesius leis už grotų Lukiškių kalėjime.

K. Nikulin teigė nedalyvavęs Medininkų žudynėse, todėl teismo galėtų laukti namuose. Jis tikino, kad neketina slapstytis nuo pareigūnų ir žadėjo visada atvykti į apklausas. To paties teismo prašė ir įtariamojo advokatas Arūnas Marcinkevičius.

40-metis K. Nikulin, pastaruoju metu dirbęs vairuotoju Rygos autobusų parke ir turintis nuolatinę gyvenamąją vietą Rygoje, tvirtino, kad jo sąžinė prieš Lietuvą yra švari. „Nesu padaręs jokio nusikaltimo. Nesu prantu, kodėl po tiek metų buvau sulaikytas, nors Lietuvos prokurorams

esu davęs parodymus. (...) Dar kartą pakartosiu, kad mano sąžinė yra švari, todėl man labai skaudu, kai vyksta tokie dalykai“, – teigė įtariamasis. Tuo tarpu valstybinis kaltintojas – Generalinės prokuratūros Organizuotų nusikaltimų ir korrupcijos tyrimo departamento prokuroras Rolandas Stankevičius įsitikinęs, kad teismas pagrįstai trims mėnesiams suėmė buvusį omonininką.

K. Nikulin Rygoje buvo sulaikytas praėjusių metų lapkričio 28-ąją. Į Lietuvą jis buvo pristatytas praėjus beveik 17 metų nuo Medininkų žudynių. Remdamosi Europos arešto orderiu jį suėmė ir Lietuvai perdavė Latvijos institucijos. Latvijoje buvusiam omonininkui buvo išduotas Latvijos piliečio pasas Michailov pavarde, nes jis padėjo vietos teisėsaugininkams tirti nužudymo bylą.

Pasaulio naujienos

JAV raketa numušė sugedusį žvalgybinį palydovą

Honolulu, vasario 21 d. (AFP-BNS) – JAV gynybos departamentas vėlai trečiadienį pranešė, kad iš laivo paleista raketa sėkmingai pataikė į sugedusį žvalgybinį palydovą prieš jam nukrintant į Žemę.

„Šiandien maždaug 10 val. 26 min. v. JAV karinio jūrų laivyno kreiseris 'USS Lake Erie' paleido vieną modifikuotą taktinę raketą 'Standard-3', kuri pataikė į palydovą maždaug 247 km virš Ramiojo vandenyno, jam skriejant kosmose daugiau kaip 17 tūkst. mylių per valandą (greičiu)“, – sakoma Gynybos departamento pranešime.

Raketa, pataikiusi į JAV žvalgybos palydovą, kurio kuro bako buvo nuodingų medžiagų, pavertė jį kamuolio dydžio nuolaužomis, tačiau Pentagonas negali šimtu procentų užtikrinti, kad kuro bakas buvo sunaikintas, pranešė ketvirtadienį pareigūnai.

JAV jūrų pėstininkų generolas James Cartwright teigė, kad prireiks paros ar dviejų, kol bus oficialiai patvirtinta apie bako su nuodinguoju hidrazinu būklę. „Mes esame visiškai įsitikinę, kad pataikėme į palydovą. Taip pat esame gana tvirtai įsitikinę, kad kliuvo ir į baką“, – sakė jis.

Kadangi buvo baiminamasi, kad hidrazinas gali kelti grėsmę žmonėms, tikslas buvo pataikyti tiesiai į autobuso dydžio palydovo kuro baką.

Sunaikinto palydovo, kuris sugedo netrukus po išvedimo į orbitą, nuolaužos tuoj pat nukris į atmosferą, bet beveik visos turėtų joje sudegti, sako pareigūnai.

Sis planas numušti žvalgybinį palydovą Pentagono balistinių raketų gynybos skydo raketa privertė susirūpinti Bejing ir Maskvą.

Rusijos gynybos ministerija sek-

Raketos „Standart-3“ paleidimas.

madienį sakė, jog tai atrodo kaip užslėptas ginklų bandymas ir „mėginimas perkelti ginklavimosi varžybas į kosmosą“.

Tačiau Washington paneigė, kad siekia parodyti jėgą po to, kai pati Kinija 2007 metų sausį raketa numušė savo seną meteorologijos palydovą.

Prezidentas George W. Bush priėmė sprendimą sunaikinti sugedusį šnipinėjimo palydovą, nes buvo didelė rizika, kad gali žūti žmonių, jeigu jis nevaldomas nukristų iš orbitos. 2,3 tonos sveriančiame palydove buvo maždaug pusė tonos neišnaudoto raketų kuro, kurio pagrindą sudaro labai nuodinga medžiaga – hidrazinas.

Tai, kad sugedo 2006 metų gruodį paleisto aparato „US 193“ jėgainė, ir jis nevaldomai leidžiasi iš orbitos, Baltieji rūmai pranešė sausio 26 dieną.

Buvę Serbijos armijos rezervistai užpuolė Kosovo pasienio perėją

Merdarė, vasario 21 d. (AFP-BNS) – Kosovo ir Serbijos pasienyje ketvirtadienį grupė buvusių Serbijos armijos rezervistų akmenimis ir degančiomis padangomis užpuolė Kosovo policiją.

Po užpuolio Pietų Serbijos Merdarės perėjoje į dangų rūko tiršti juodi dūmai. Serbijos policijos teigimu, užpuolant dalyvavo apie 300 įtūžusių asmenų.

Netrukdomai praėję Serbijos pa-

Prancūzų kariai Kosove ties Jarinėja.

sinimo postą, rezervistai pradėjo mėtyti akmenis į maždaug šimtą Kosovo riaušių malšinimo policininkų, įsikūrusių kitoje sienos pusėje.

Policija apsaugojo pastatydama metalines užtvartas ir apsitverdama spygliuota viela. Virš galvų skraidė NATO vadovaujamų Kosovo taikos palaikymo pajėgų (KFOR) sraigtasparnis.

Kai kurie rezervistai – civiliai asmenys, kadaise tarnavę Serbijos kariuomenėje, – pamėgino pašalinti metalines užtvartas, bet pabėgo iš įvykio vietos, kai dūmai tapo pernelyg stiprūs. Kosovo policija teigė sustiprinusi saugumą Kosovo ir Serbijos pasienyje.

„Mes sustiprinome saugumo priemones ir padidinome pareigūnų skaičių visose sienos perėjose su Serbija“, – teigė Kosovo policijos tarnybos atstovas spaudai Veton Elshani. „Jeigu jie mėgins patekti į Kosovo teritoriją, mes jiems neleisime, nes laikome tai grėsme saugumui“, – teigė jis. Nuo antradienio visą parą buvo uždarytos sienos perėjos Banioje ir Jarinėje, kai jas užpuolė ir padegė mažiausiai 1 tūkst. serbų iš Kosovo ir Serbijos.

EUROPA

BELGRADAS

Serbai ketvirtadienį Belgrade turėjo masiškai protestuoti prieš Kosovo nepriklausomybės paskelbimą – jų mitinge „Kosovas yra Serbija“, kuris surengtas kitą dieną po to, kai NATO taikdariai apkaltino serbų vadovus dėl neramumų naujoje valstybėje. Protestuotojai, tarp jų – tokios išžymybės kaip kino režisierius Emir Kusturica, rinkosi priešais senąją Jugoslavijos parlamento pastatą. Tuo tarpu prezidentas Boris Tadić išvyko į Rumuniją, kuri yra viena iš nedaugelio Europos Sąjungos (ES) valstybių, parėmusių Belgrado nuomonę, kad Kosovo nepriklausomybės paskelbimas praėjusį savaitgalį yra tarptautinės teisės pažeidimas. Dauguma serbų kategoriškai nenori prarasti Kosovo, kurį laiko savo istorijos, kultūros ir krikščionybės lopšiu.

JAV

WASHINGTON, DC

Buęs JAV prezidentas Bill Clinton pripažino, kad po dešimtos iš eilės Barack Obama pergalės jo žmonos laukia žūtubūtiniai rinkimų mūšiai. Nors Hillary Clinton stovykla kalba kovingai, buęs prezidentas trečiadienį pripažino, kad jo žmonos kampanija prieš du kovo 4-osios balsavimus kabo ant plauko. „Jei laimės (Demokratų partijos kandidato rinkimus) Texas ir Ohio, ji, manau, bus (partijos) kandidatė, – šalininkams Beaumont Texas sakė B. Clinton. – Jei jūs jos neparemsite, tai nemanau, kad ji gali būti (kandidatė). Viskas priklauso nuo jūsų.“ Buvusi pirmoji ponija pateikia save kaip kovotoją už darbininkų – padavėjų, paštininkų, ugniagesių, policijos pareigūnų, mokytojų ir fronte kovojančių karių – būrį.

AZIJA

DŽAKARTA

Indonezijos Simelujės saloje, kur per 7,5 balo stiprumo žemės drebėjimą žuvo trys žmonės, dešimtys tūks-

tančių gyventojų stovyklauja lauke prie namų. Per drebėjimą visame regione buvo kilusi sumaištis, nes žmonės dar labai gerai prisimena drebėjimo sukeltą 2004 metų cunamį Indonezijos vandenyne, kuris vien Indonezijoje pareikalavo 168 tūkst. žmonių gyvybių. Kaip rodo vyriausybės duomenys, per drebėjimą žuvo trys ir buvo nesunkiai sužeistas dar 51 žmogus, be to, smarkiai apgadinti 33, o nesmarkiai – dar 81 pastatas. Po trečiadienio drebėjimo regione buvo paskelbtas cunamio pavojus ir perspėjimas Tailando vakarinėse pakrantėse, kurios taip pat nukentėjo nuo 2004 metų cunamio.

RUSIJA

MASKVA

Rusijos viešosios nuomonės tyrimo centras (RVNTC) spėja, kad už Vladimir Putin pasirinktą kandidatą į prezidentus Dmitrij Medvedev balsuos apie 73 proc. rinkėjų, o jų aktyvumas sudarys 70 proc., pranešė RVNTC generalinis direktorius Valerij Fiodorov. Jis pabrėžė, kad tai paskutinis viešosios nuomonės tyrimas, kurį RVNTC skelbia iki rinkimų. „Nuo pirmadienio įsigalioja draudimas skelbti informaciją, susijusią su rinkimais“, – sakė V. Fiodorov. Šio centro nuomone, už kandidatą Genadij Ziuganov balsuos 15 proc. rinkėjų, už kandidatą Vladimir Žirinovskij – 10,9 proc. rinkėjų, o už kandidatą Andrej Bogdanov – maždaug 1 procentas.

Generolas, tvarkęs būstų, skiriamų Rusijos karininkams, klausimus, po patikrinimų, per kuriuos buvo nustatyta daug pažeidimų, nusišovė savo kabinete Maskvoje. Gynybos ministerijos Informacijos ir viešųjų ryšių valdyba oficialiai patvirtino, kad vasario 21 dieną mirė laikinai einantis atsilaisvintasis Gynybos ministerijos Apgyvendinimo ir įrengiamųjų darbų tarnybos viršininko pareigas generolas pulkininkas Viktor Vlasov. Tyrimo komitetas prie Rusijos prokuratūros iškėlė baudžiamąją bylą dėl V. Vlasov mirties fakto. Kai kuriais duomenimis, byla užvesta pagal straipsnį „privedimas prie savizudybės“. Pasak pranešimų, V. Vlasov buvo 57 metai.

ATLANTIC Express Corp. 1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

<p>Ocean Freight</p> <p>Krovinių gabenimas laivu visas pasaulio šalis.</p>	<p>Air Freight</p> <p>Krovinių gabenimas lėktuvu visas pasaulio šalis.</p>
<p>Auto Export</p> <p>Automobilių pirkimas bei siuntimas visas pasaulio šalis.</p>	<p>Trucking</p> <p>Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.</p>
<p>Small Packages</p> <p>Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.</p>	

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

„ALATĖJOS” MEILĖS VAKARAS

Graikų mitologijoje Alatėja – tiesos, teisingumo ir nuoširdumo deivė, Dzeuso duktė.

Lietuvės moterys, likimo suvestos, vienos anksčiau, kitos vėliau susitikę šioje Atlanto pusėje, 2005 m. įkūrė moterų klubą „Alatėja”. Jos pasisako už teisingumą ir nebijo tiesos, turi gyvenimiškos patirties ir ją kaupia, turi savo Alatėją širdyse. Mūsų Alatėja – tai tėvynė Lietuva su savo nepakartojamu žavesiu. Alatėja – tai svetinga šalis Amerika, leidžianti čia gyventi, kurti, vienai kitą sutikti. Alatėja – tai mūsų vaikai ir šeimos, mūsų artimieji čia ir Lietuvoje. Be galo juos mylime, jų pasiilgstame ir apie juos galvojame. Alatėja – tai mūsų širdys – jaunos, nenurimstančios ir vis beieškančios.

Mūsų visų gyvenimą įprasmina ir puošia meilė. Meilė šalia esančiam, meilė gimtinei, meilė likimo nukriaustam. Apie tokią meilę buvo kalbama, dainuojama moterų klubo „Alatėja” vakare, kuris buvo skirtas

šv. Valentino dienai. Vakaro dalyvius pasitiko gražiai papuošta salė, dosnus vaišių stalas. Svečiams dainavo, skaitė eiles ir šoko „Alatėjos” moterys ir jų draugai, bičiuliai. Vakaro svečiai turėjo galimybę nusiųsti savo mylimajam ar mylimajai meilės laišką, padovanoti gėlės žiedą. Daugelio veiduose žaidė šypsenos – juk taip svarbu jausti ir žinoti, kad esi mylimas...

Susirinkusius šildė mintis, jog vakaro metu surinkti pinigai bus skirti onkologinėmis ligomis sergantiems vaikams. Moterų klubas „Alatėja” jau ne pirmą kartą padeda sunkia liga sergantiems vaikams, siūsdamas pinigus Lietuvoje įkurtam „Rugutės” fondui. Vakaro metu surikta beveik 2,000 dol., jie bus skirti tiems, kuriems tokia pagalba šiandien labiausiai reikalinga.

Susidomėjusius „Alatėjos” veikla kviečiame apsilankyti moterų klubo internetinėje svetainėje, jos adresas: alateja.us

„Draugo” info

Linos Bartkus nuotraukos.

KREPŠINIS

A. Sabonio pavardė ir vėl nuskambėjo krepšinio pasaulyje

EDVARDAS ŠULAITIS

Lietuvos geriausiojo krepšinininko Arvydo Sabonio pavardė ir vėl nuskambėjo krepšiniu besidominčiųjų sirgalių pasaulyje, kuomet pasikalbėjimas su šia krepšinio žvaigžde buvo paskelbtas www.realmadrid.com ir www.FIBA.com svetainėse bei daugelio kraštų spaudoje.

Lietuvio mintys, pavadintos „Legend Sabonis reminds everyone of Lithuania's passion for hoops” nurodo apie didelį susidomėjimą krepšiniu jo tėvynėje.

„Lietuva visą laiką buvo šalis, kurioje krepšinis užėmė pirmąją vietą”, – taip sako A. Sabonis, žymiausias bet kada iš to krašto kilęs žaidėjas, ir primenama, kad Sabonis anksčiau yra žaidęs ir Madride.

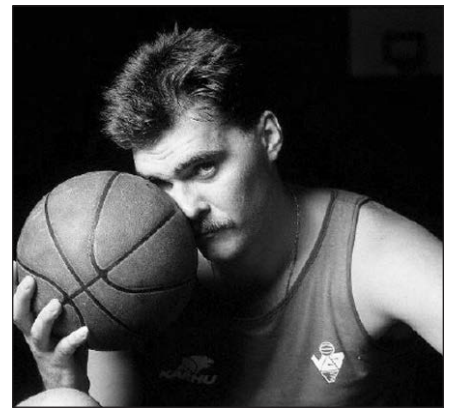
Straipsnyje cituojamas Sabonio pareiškimas, sakantis, kad Lietuvoje yra daug krepšinio mokyklų, o viena iš jų dabar priskaičiuoja 800 vaikų.

Jo teigimu, Lietuva turi daug gerų krepšinio žaidėjų, kuriuos galima pamatyti visuose Europos klubuose ir NBA. Čia minimos krepšinio žvaigždės: Ramūnas Šiškauskas iš Maskvos CSKA, Šarūnas Jasikevičius iš „Panathinaikos”, Kšištof Lavrinovič ir Rimantas Kaukėnas iš Montepaschi „Sienos” klubo. Be to, paminėti ir dabar NBA lygoje Amerikoje žaidžiantys lietuviai: Linas Kleiza, Žydrūnas Ilgauskas ir Darius

Songaila.

Pažymėta, kad pernai laimėjus bronzos medalius FIBA Europos čempionate Ispanijoje, Lietuvos vyrų rinktinė dar vieną kelionę į Olimpines žaidynes. Taip pat čia nurodoma, kad 2011 metais Lietuvoje bus surengtas FIBA Europos čempionatas.

Toliau kalbama apie patį Sabonį ir jo pasiekimus krepšinyje. Čia minima, kad 2,20 m ūgio Sabonis anksčiau daugelio buvo laikomas geriausiu pasaulio krepšinininku, sumaniu kamuolio padavėju ir nuo lentos nuėmėju, galėjusiu pulti krepšį iš bet kurios aikštelės vietos. Sabonis iš aktyvaus žaidimo pasitraukė po 2004–2005 metų sezono ir šiuo metu yra Kauno „Žalgirio” krepšinio klubo prezidentas, turintis du namus Lietuvoje ir Ispanijoje.

Arvydas Sabonis

Įvairios sporto žinios

2010 m. jaunimo olimpinės žaidynės vyks Singapūre

Tarptautinio olimpinio komiteto (International Olympic Committee arba IOC) sprendimu, 2010 metų jaunimo vasaros olimpinės žaidynės vyks Singapūre. Apie tai vasario 21 d. oficialiai informavo IOC prezidentas Jacques Rogge.

Be Singapūro, pirmą kartą surengti jaunimo olimpiadą norėjo ir Rusijos sostinė Maskva, surinkusi 44 balsus. Už Singapūro kandidatūrą buvo atiduoti 53 balsai.

Iš viso pageidavimą surengti jaunimo olimpinės žaidynes buvo pareiškę 11 miestų, tačiau IOC sąrašą sumažino iki dviejų. Žaidynėse turėtų dalyvauti bemaž pusketvirto tūkstančio jaunųjų sportininkų (14-18 metų), kurie varžysis 26 sporto šakose.

2010 metų jaunimo vasaros žaidynių Singapūre sąmatą sudarys beveik 76 mln. JAV dolerių.

BNS

JUODOS DIENOS IŠRAIŠKOS LAISVEI

Atkelta iš 3 psl. Naujausios apklausos rodo, kad daugiau nei pusė (52 proc.) Lietuvos gyventojų linkę manyti, jog Vyriausybė netinkamai atstovavo visuomenės interesams derybose su „NDX energija”.

Trečia, piktinamasi, kad „tos santalkos, tie ateitininkai su moksleivių parlamentais ir studentų sąjungomis” pasisako prieš „NDX energiją”, o ne prieš parduotuves, kurios pardavinėja „SSSR” marškinėlius ir treningus ar „Tarybines” dešreles. Gal autorius nepastebėjo, kad žlugo sovietų valdžia, kuri nurodydavo, kur, kas, kada ir už ką gali demonstruoti. Dabar patys žmonės daro šiuos sprendimus. Pasipiktinęs „Tarybinėmis” dešromis, A. Matonis turėtų rengti savo demonstracijas, pvz., prie „Maximos” parduotuvių.

Gal jo pavyzdys įkvėps kitus.

Demonstraciją stebėjęs prezidentas Valdas Adamkus pasakė, kad savo širdimi buvo su aikštėje susirinkusiais žmonėmis, „kadangi problema yra svarbi, spręstina, tik nežinau, ar aikštėje stovint galima ją išspręsti”.

Prezidento tiesa – aikštėje problema nebus išspręsta. Deja, mažai kam rūpi paprastų piliečių nuomonė. Priešingai nei Žilvinas Marcinkevičius ir kiti magnatai, jie nėra slapta kviečiami į premjero naktinius susitikimus. Paprasti piliečiai tik demonstracijomis bei piketais gali priversti Lietuvos politikus bent trumpam atsižvelgti į jų norus ir rūpesčius. Bėda ne tai, kad žmonės kartais rengia demonstracijas, bet tai, kad jie jas rengia taip retai ir taip nedrąsiai.

LIETUVA IŠ ARČIAU

JERONIMAS TAMKUTONIS

Nr. 9

Susirinkusiai miniai suolų klausimas buvo išspręstas originaliai – vietoje suolų ratu buvo išdėliotos iš vidutinio storumo rąstų supjaustytos kaladės. Suėjus visai eisenai, apie 8,000–10,000 žmonių, į slėnį, apie porą šimtų choristų sulipo į suoluose paruoštas vietas.

Kariniam orkestrui nustojus groti maršus, suvažiavimas prasidėjo šventomis Mišiomis, kurias aukojo Kauno arkivyskupas S. Tamkevičius. Po neilgai trukusių pamaldų buvo jo pamokslas apie tremtį ir dabartinę gyvenimą. Aplinkui esantys žmonės atidžiai klausėsi šio vieno iš garsiausio tremtinio žodžių. Kitas kalbėtojas buvo Vytautas Landsbergis. Gretima me rate daugiau nei tuzinas sėdinčių telšiškių vyrų ir moterų pradėjo savo „programą“ – jie išsitraukė iš savo atsivežtų krepšių užkandžius ir gėrimus, užkandžiaudami pradėjo aplinkui ratu leisti degtinės butelius. Landsbergio kalba buvo nuosekli ir santūri, bet iškilę pasikalbėjimai tarp susėdusių žmonių rodė, kad kai kurie tremtiniai į jo kalbą nedaug kreipė dėmesio. Po Landsbergio tribūnoje dar pasirodė keletas kitų kalbėtojų, pradedant Tremtinių ir politinių kalinių sąjungos vadovu Lukša, Seimo nariu Jakavoniu ir dar kitais. Visi jie minėjo, kad dabartinė vyriausybė ir Seimas nekreipia reikiamo dėmesio į esančias valstybės problemas, o tik rūpinasi savo asmeniniais reikalais. Visi šie kalbėtojai pabrėžė vieną ne-realiai atrodantį reikalavimą – surengti buvusiems komunizmo vadovams ir kolaborantams panašų į Nuernbergo nacių teismą. Jie teisingai lygino sovietų kompartijos veiklą su vokiečių nacizmu, bet šių sistemų žlugimas ir pabaiga buvo visiškai skirtingos, tad reikalauti abiem sistemoms bausmės nėra realu. Po karo Vokietijoje buvo nugalėtojų okupuota ir okupacinės valdžios turėjo visišką galią įvykdyti savo sprendimus. Žlugus sovietinam komunizmui Sovietų Sąjungoje nebuvo įvesta užsienio valstybių kontrolė, tad ir buvusios kompartijos nusikalstama veikla, nors ji ir buvo ne mažesnė už nacių, buvo palikta pačių valstybių piliečių žiniai.

Antras kalbėtojų reikalavimas, kad Rusija atlygintų Lietuvai ir tremtiniais okupacinę žalą, yra jau kitokios kategorijos reikalavimas. Lauk-

ti, kol Rusijos vyriausybė geranoriškai sės prie derybų stalo, yra visiškai nerealu. Prisimintini yra Rumunijos ir Ispanijos valstybių aukso atsargų pervedimų į Rusijos globą atvejai. Norint bent iš dalies išjudinti Rusijos okupacinės žalos atlyginimą, vienintelis kelias Lietuvai būtų kreiptis į Tarptautinį teismą.

Po visų kalbų gausus tremtinių choras ir pavieniai solistai padainavo keletą skambių, populiarių dainų, į kurias įsijungė ir minia. Visų suvažiavusių nuotaika buvo pakili ir tikrai draugiška. Suvažiavusieji jautėsi lyg jie būtų vienos šeimos nariai. Į šį suvažiavimą buvo atvykę ir latvių bei estų tremtinių organizacijų ir partizanų atstovų.

Vakarop, nors dainos ir muzika dar nebuvo nutilusios, kai kurios grupės pamažu pradėjo skirstytis. Iš pievos į kalne esantį miestelį vežė iš mokyklų surinkti autobusai. Mes visi trys, suėję vėl draugėn, miestelyje užėjom pas vieną jų pažįstamą tremtinį, kuris dėl amžiaus ir negalios nebuvo nuvykęs į Dubysos slėnį. Šeimininkė, palikusi ant stalo išdėliotas vaišes, pasišalino, palikusi mus vyrus vienus.

Dar nesusėdus už stalo Augustinas nebologu balsu užtraukė Maironio žinomą dainą „Cit neverk, motinėle...“, pritariant keliems balsams. Man kažkaip pasidarė liūdna ir kartu džiugu vėl išgirsti šią dainą. Aš ją girdėjau Kaune 1941 metais, laidojant žuvusius partizanus, taip pat atsitiktinai, berods, 1990 metais Kaune suruoštoje eisenoje Laisvės alėja link buvusių kapinių, priešais „Baltijos“ viešbutį. „Ten už upių plačių, žiba mūsų pulkai...“ – Augustas pradėjo kitą posmą. Ir man, per karą ir tuoj po karo mačiusiam nemažai vargo, kažkaip pradėjo spausti gerklę. Augustas po karo lankydamas gimnazijos paskutines klases Kaune nakties metu eidavo į Kauno ir Palemono prekinės geležinkelio stotis vogti iš vagonų amuniciją, kurią perduodavo partizanams. Saugumui išaiškinus jų veiklą ir grupę, jam pavyko pabėgti pas partizanus į prie Gaižūnų paligono esantį Reumato raisto. Beeidamas ryšininko pareigas, jis papuolė į pasalą ir buvo suimtas. Teismas paskyrė 25 metus. Pateko į Kazachstano vario kasyklas.

Bus daugiau.

Tremtinių suvažiavimas Ariogaloje, matosi dalis slėnio.

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD
VIK DUGAR, MD

Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų
skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.

Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
www.illinoispain.com

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Sts. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

SKELBIMŲ SKYRIUS
TEL. 773-585-9500

KAIP KALBAME IR RAŠOME

AURELIJA TAMOŠIŪNAITĖ
aurelijat@yahoo.com

Šio penktadienio kalbos skyrelyje „Draugo“ skaitytojams puikiai pažįstamo kalbininko Antano Klimo straipsnelis apie pusdalyvio ir padalyvių vartoseną. Beje, taikliai Klimui pastebėjus, nuo šiol skyrelis vadinasis „Kaip kalbame ir rašome“. Juk turbūt dažniau čia skelbiami rašiniai aptaria rašomąją kalbą, nei šnekamąją.

Pusdalyvis ir padalyviai

ANTANAS KLIMAS

Lietuvių kalboje yra tik vienas pusdalyvis; jis sudaromas iš bendraties, atmetus **-ti** ir pridėjus **-damas, -dama, -dami, -damos**.

būti: būdamas, būdama, būdami, būdamos.

eiti: eidamas, eidama, eidami, eidamos.

dirbti: dirbdamas, dirbdama, dirbdami, dirbdamos.

O padalyvių yra keturi – kiekvienas laikas turi padalyvį:

būti: būnant (esant), buvus, būdavus, būsiant

eiti: einant,ėjus, eidavus, eisiant

dirbti: dirbant, dirbus, dirbdavus, dirbsiant.

Lietuvių kalbos tarmėse pusdalyvis ir padalyviai vartojami nevienodai. Bet bendrinėje kalboje jau seniai yra nustatytos tam tikros taisyklės.

Pagrindinė taisyklė yra tokia: kai abiejose sakinio dalyse yra tas pat **veiksny**s, vartotinas **pusda-**

lyvis (–damas, –a, –i, –os).

Kai abiejose sakinio dalyse **veiksniai** yra **skirtingi**, vartotini **padalyviai**.

A. Veiksnys yra **tas pat: pusdalyvis:**

1. Pusryčiaudamas aš skaitau (skaičiau) knygą.

Tas pat veiksny = **aš.**)

2. Dainuodami linksmas dainas, stovyklautojai žygiavo į mišką.

(Tas pat veiksny: **stovyklautojai**)

B. Skirtingi veiksniai: padalyvis.

1. Mums išvažiavus, jie tuojau sumigo.

(Du veiksniai: **mes** ir **jie**)

2. Saulei tekant, mes išėjome namo.

(Du veiksniai: **saulė** ir **mes**).

Pastabos. 1. Visi keturi padalyviai yra nelinksniuojami. Jie vartojami su naudininko linksniu.

2. Pusdalyvis vartojamas tik vardininko linksnyje: *eidamas, eidama, eidami, eidamos*.

Prenumeruokite,
pirkite ir skaitykite
„Draugą“!

www.draugas.org

Linksmi nusiteikę Cicero miesto atstovai kartu su lietuviais Nepriklausomybės šventės minėjime „The New Cicero Community Center“ patalpose. **Edvardo Šulaičio** nuotraukos

Gražus Nepriklausomybės šventės paminėjimas

Prie Cicero rotušės plevėsuoja Lietuvos trispalvė

EDVARDAS ŠULAITIS

Jau daugiau negu 40 metų prie Cicero miestelio rotušės Nepriklausomybės šventės proga plevėsuoja Lietuvos trispalvė, o miestelio vadovybė maždaug 10 dienų laikotarpį paskelbia lietuvių šventę. Ta proga prie rotušės vykdavo ir atitinkamos iškilmės bei pačios vėliavos iškėlimas, stebint miesto atstovams bei susirinkusiems lietuviams.

Šiomet šių iškilmių planas buvo šiek tiek pakeistas. Šventinė programa vyko naujai pastatytame Cicero bendruomenės centre (The New Cicero Community Center), nes naujoji miesto rotušė dar yra statoma, panašiai kaip ir kiti miesto įstaigų statiniai, kurie užims visą kvartalą.

Pati programa buvo surengta vasario 14 d., nes Cicero valdyba bei jos įstaigos penktadieniais ir šeštadieniais nedirba.

Iškilmėse apsilankė pats Cicero prezidentas Larry Dominick su miesto pareigūnais ir apie 40 mūsų tautiečių, dauguma tų ištikimų lietuvių, kurių veidus galima matyti kasmet.

Pagrindinis kalbėtojas buvo Lietuvos generalinis konsulas Arvydas Daunoravičius, kuris padėjo Cicero vadovybei už dėmesį šiai lietuvių šventei. Jis trumpai apžvelgė Lietuvos valstybės nepriklausomybės pasiekimus nuo 1918 metų iki šių dienų.

Lietuvos istorijos žinovas – amerikietis

Gražiai kalbėjo buvęs Cicero pareigūnas John Kosciolko, šiuose minėjimuose dalyvaujantis nuo jų pradžios prieš maždaug 40 metų, kada minėjimams mintį davė tada miesto valdyboje tarnavęs lietuvis John Kimbarkas. J. Kosciolko yra gerai išstudijavęs Lietuvos istoriją ir kai kuriuos faktus iš jos pateikė klausytojams.

Buvo įteikta vasario 13 d. pasirašyta miesto valdybos proklamacija, kuria įpareigojama prie rotušės rūmų nuo vasario 14 iki vasario 24 d. iškelti Lietuvos vėliavą, tuo paminint Lietuvos nepriklausomybės šventę. Proklamacijos tekstą priėmė JAV LB Cicero apylinkės valdybos pirmininkas Mindaugas Baukus.

ALTo Cicero skyriaus pirmininkas **Stasys Dubauskas** Nepriklausomybės šventės minėjime vasario 14 d. Cicero.

Visą programą vedė ALTo Cicero skyriaus pirm. Stasys Dubauskas. Invokaciją sukalbėjo Cicero lietuvių dvasios vadas kun. dr. Kęstutis Trimakas. Buvo sugroti JAV ir Lietuvos himnai. Prie JAV ir Lietuvos vėliavų sargybą ėjo jūrų šaulių kuopos nariai Juozas Mikulis, Stasys Bernatavičius ir Audronė Bernatavičienė.

Po šių oficialių iškilmių lietuvišką trispalvę Cicero miestelio tarnautojai nuvežė prie rotušės ir ją ten iškėlė minėjimo dalyviams jau išsiskirsčius.

Reikia paminėti, kad lietuviška trispalvė taip pat plevėsuoja ir prie lietuvių pastatytos Šv. Antano parapijos bažnyčios.

Beje, Cicero ir apylinkių lietuviams skirtas Nepriklausomybės minėjimas yra ruošiamas vasario 24 d. Jis bus pradėtas pamaldomis Šv. Antano parapijos bažnyčioje, o programa bus tęsiama parapijos salėje. Pagrindiniu kalbėtoju bus „Draugo“ dienraščio nuolatinis bendradarbis Aleksas Vitkus. Meninėje dalyje pasirodys muzikės Vilmos Meilutytės vadovaujamas bažnytinis choras bei skaitovės: Virginija Mauručienė ir Audronė Bernatavičienė.

Amerikiečiai daktarai vėl keliauja į Lietuvą

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ

Tuo rūpinasi „Lietuvos Vaikų vilties“ komitetas (toliau LVVK), kurio pirmininkė yra Gražina Liautaud. Tai daktarų ir gailingųjų seselių grupės, kurią sudaro chirurgas John P. Lubicky, vienos savaitės kelionė į Lietuvą, vykstanti kasmet nuo pat LVVK įsikūrimo 1991 m. Kelionės tikslas – padėti Lietuvos vaikams su ortopedinėmis negaliomis. Kelionės išlaidas apmoka LVVK, o jiems nuvykus į Vilnių, jų išlaikymu rūpinasi Vilniaus universiteto vaikų ligoninės Santariškėse gydytojai – ortopedai ir Sveikatos ministerija.

Vasario 15 d. į Lietuvą išvyko: dr. John P. Lubicky, dr. Terry Light, rezidentai daktarai Justin Miller ir Michael Garcia, gail. seserys – Sherri Hicks ir Kathy Polina. Jie vežėsi su savim 6 dideles dėžes ligoninei ir ortopedinėms operacijoms reikalingų reikmenų (varžtų, įvairių sutvirtinimų, spec. siūlų ir t.t.), kuriuos paliks Lietuvoje.

Dr. J. Lubicky ir dr. Terry Light yra žymūs ortopedinės srities chirurgai, ypač žymus plaštakos chirurgijoje dr. T. Light.

Šiomet juos iš oro uosto išlydėjo Marija Kriauciūnienė, LVVK narė, kuri ilgus metus Schriners ligoninėje vertėjaudavo prie operacijų ir globodavo atvežtus LVVK vaikus ir jų motinas ar tėvus, jiems esant ligoninėje. Ne vieną kartą ir pati yra vykusį kartu su daktarų grupe į Lietuvą jiems talkininkauti. Šį kartą į Lietuvą išvyko LVVK pirm. Gražina Liautaud ir narė Dana Kaunienė, kuri šiomet koordinavo grupės kelionę.

Nuvykę į Lietuvą daktarai konsultuoja didesnes grupes naujų vaikų, patikrina buvusius pacientus, ar jiems nereikia papildomos operacijos, daro parodomąsias operacijas dirbdami kartu su Lietuvos gydytojais, veda seminarus ortopediniais klausimais. Ši daktarų ir gail. seserų grupė sugrįš vasario 23 d.

Ieško giminių

Mano laiškas tai prašymas į Jus patalpinti laikraštyje informacinę medžiagą apie ieškomą Amerikoje ir gyvenusį – Masalskį, jo vaikus ir vaikų vaikus.

Mūsų turimomis žiniomis Masalskiai buvo du broliai, iš kurių Martynas, gimęs 1858 m. Baukiuose, Ariogalos valsčiuje, o antrasis, kurio vardo nežinome, būdamas dar jaunas išvyko į Ameriką (įdedu išlikusią vienintelę nuotrauką, kurioje Masalskis prie savo namo nusifotografavo su sūnumis). Vienas iš sūnų buvo aukšto rango kariškis, berods medicinos pulkininkas, baigiantis Antrajam pasauliniui karui, jei tiksliai 1944 m., žuvo Vokietijoje.

BroLIAI Masalskiai turėjo ir seserį, kuri ištekėjo už Taujenio. Ji pagimdė keturias dukras: Juzę, Stasę, Kazę, Bronę ir jų brolių. Sesės Kazė ir Bronė buvo mokytojos, Stasė turėjo parduotuvę, o mano mama Juzė dirbo valsčiuje. Visos seserys ir brolis jau yra pasimirę, palikuonys likome: Juzės keturi, Stasės 3 ir brolio vienas vaikai. Visi mes esame solidaus, pensijinio amžiaus, sveiki ir gyvi.

Apie antrąjį Masalskio sūnų jokių žinių neturime. Gal ir jis pasimiręs? Tačiau nėra abejonės, kad Masalskių sūnūs turėjo vaikų, kuriuos, jei jie yra, norėtume Jūsų laikraščio padedami surasti ir pakviesti aplankyti prosenelių gimtinę – Lietuvą!

Norime patikėti savo ateinančioms kartoms pilnai užpildytą nemažos genties geneologinį medį, kurio viena šaknis randasi ir Amerikoje. Jūsų padedami mes tikrai tai padarysime.

Su pagarba, visos genties vardu
Bronius Mitkevičius

P. S. Ką nors žinančius apie šiuos žmones, prašome rašyti: B. Mitkevičius, Vilniaus g. 99-22, Šiauliai, Lietuva.

Atsidėkodamas už kalendorių 100 dol. „Draugo“ leidybai paremti paaukojo I. Rasys. Nuoširdžiai dėkojame už dosnią auką.

Atsidėkodami už kalendorių 100 dol. „Draugo“ leidybai paremti paaukojo Vytautas ir Bronė Pauliai iš Palm Beach Gardens, FL. Nuoširdžiai dėkojame už dosnią auką.

Atsidėkodamas už kalendorių ir kalėdinius atvirukus 80 dol. leidybai paremti paaukojo Horace R. Zibas, Cincinnati, OH. Nuoširdžiai Jums dėkojame.

Atsidėkodami už kalendorių ir kalėdinius atvirukus po 50 dol. „Draugo“ leidybai paremti paaukojo: Genovaite Kaufmann, Springfield, VA; Irena J. Valeckas, Chicago, IL; S. Algimantas Gečys, Huntingdon Vly, PA; Antanas Masaitis, Delran, NJ; Rima Birutis, Westmont, IL; Zenonas Šukys, Chicago, IL. Nuoširdus Jums ačiū.

IR NUSILEIDO JAUNYSTĖS ŽVAIGŽDĖ

STASĖ E. SEMĖNIENĖ

Mirtis! Koks kraupus ledinis, šalčiu veriantis žodis. Skaudi netektis, liūdesys, ašaros...

Ir „Draugo“ puslapy išvydusi stambiom raidėm antraštę „Amžinybėn iškeliavo Regina Povyliūtė-Šepetienė“, staiga pajutau begalinį skausmą, lyg peilis dūrė į širdį. Vis dėlto prieš akis tarsi praeities uždanga pakilo ir atsivėrė nuostabus vaizdas: va, ten štai atsirita pavasariu dvelkianti klebanti paauglystė, o paskui ją vejasi ir džiaugsmu prunkščianti nerūpestingoji jaunystė.

Kai 1931 m. persikėliau iš Kauno „Aušros“ mergaičių gimnazijos į Kėdainių gimnazijos 4-tą mišrią klasę, radau ten 3 susidraugavusias mergaites: Reginą Povyliūtę, Mariją Pšeme-neckaitę (vėliau Milvydienę) ir Birutę Tijūnaitę (vėliau Saldukienę). Jas vadino 3 muškietininkais. Mano laimei, jos draugiškai priėmė į savo tarpą atsibasčiusią naują atėjūnę. Tokiu būdu likau D'Artagnan.

Regina buvo mūsų klasės žvaigždė. Per visus likusius 5 metus iki brandos atestato gavimo ji buvo pirmoji mokinė, besimokanti vien penketukais, sėdėdama pirmame suole. Graži savo išvaizda, aukštoka, dailiai sudėta, lieknutė, lininėmis kasomis, lino žiedo melsvumo akimis, ji žavėjo savo išore, o dar labiau savo siela, nuo pat jaunystės buvo tikra dvasios aristokratė. Kukli, išmintinga, draugiška, paslaugi ir be jokių „fanaberijų“, ji buvo klasiokų mylima, ypač draugių, mokytojų, o vienas viengūnis mokytojas net sparną suko apie tą nuostabią šešiolikinę. Regina buvo visapusiškai išsilavinusi. Savame šeimos židiny, ant kalvelės pūsančio, tarsi kokia pilaitė, dviejų aukštų name, žaliuojančia palme pasipuošusioje svetainėje ji skambindavo pianinu savo pamėgtą Franz Schubert serenadą „Leise flehen meine Lieder“ („Tyliai skrieja mano dainos“) bei kitus kūrinius.

Būdama pavyzdinga, veikli skautė, Regina puošėsi gera širdimi ir dosnumu. Jos tėtė iš profesijos buvo matininkas ir turėjo puikius braižbos įrankius. Regina nedvejojama pati pasiūlė man juos paskolinti. Manieji buvo pigūs ir prasti – visas linijas braižė vienodai – riebiai“. Su pasiskolintais galėjau braižyti pločiausiai – siūlo plonumo – stambesnes, storesnes bei plačiausias linijas. Tik Reginos be jokio pavydo gerumo dėka tokius braižinius pašybos-braižybos mokytojas Vaškevičius nešiodavo po kitas klases, rodydamas kaip pavyzdinius, netgi jau mums baigus gimnaziją. Sėdėdama su Regina viename suole (mokiniai sėdėdavo po 2), sekdamas tik paskui ją antrąją mokinę, neužkliuvo nė krislelis pavydo; priešingai – besididžiuodama savo nepaprasta drauge, ji paliko amžinai šviesiausiu jaunystės regėjimu, savo pavyzdžiu vedančiu gyvenimo keliu! Argi neteisingai italų priežodis porina: „Be draugo pasaulis yra tyruma!“ Ir tikrai draugystė, kaip ir meilė, tai dvi gėlės iš tų pačių šaknų – tai dviejų sielų ryšys. Būdavo kaip tos dvi kalinės, išbuvusios 7 metus vienoje kameroje, išleistos laisvėn, dar kalbėjosi 7 valandas už kalėjimo vartų, taip ir mudvi po pamokų dar visą valandą „šlifudavome“ pirmyn atgal šaligatviu netoli jos namų negalėdamos atsiliepti.

Regina studijavo Vytauto Didžiojo universitete, Kaune, Humanitarinių mokslų fakultete filologijos skyriuje, pagrindu pasirinkdama anglų kalbą ir literatūrą. Ji priklausė Skaučių akademikių korporacijai. Gavusi diplomą, išvyko į Londoną, Angliją, gilinti studijų.

Tą laimės kūdikį, gausiai talentais apdovanotą asmenybę, žiaurus gyvenimo smūgis kirtė, kai 1941 m. sovietų buvo suimtas ir išgrūstas Sibiran jos sužadėtinis Vladas Tiškus, jaunas, gabus, sparčiai karjeros kopėčiomis kopėjas, daug Lietuvai žadąs, kilnus pasižymėjęs patriotas

5 b klasės mokinės su auklėtoja Karazyte, Kėdainių gimnazija, 1932 m. Regina Povyliūtė (Šepetienė) – antroji iš dešinės.

Iš asmeninio S. Semėnienės archyvo.

(neva maskoliai planavo jį suimti vestuvių dieną). O visi Povyliai slapstėsi nuo sovietų okupantų, nes Reginos tėvas Pranas Povylius buvo ilgametis populiarus Kėdainių miesto burmistras (tais laikais taip vadino merus, greičiausiai iš vokiško žodžio „Bürgermeister“) ir visa šeima buvo įrašyta į išvežamų Sibiran sąrašą. P. Povylius buvo taurus savo tautos sūnus, daug padėjęs savo tautiečiams ir vokiečių okupacijos laiku vienas aukštas nacių pareigūnas rūsčiai perspėjo jį: „Herr Povylius, nesėdėk ant dviejų kėdžių – įkrisi į tarpą.“

1944 m. vėl grįžtant visanaikintiems raudoniems skėriams, Regina su šeima pasitraukė į Vakarų. Po karo visi Povyliai planavo emigruoti į JAV, bet, anot mūsų liaudies priežodžio, „žmogus šaudo, velnias kulkas gauda“, po operacijos Vokietijos ligoninėje mirė Pranas Povylius ir Regina su likusiais šeimos nariais išemigravo į Kanadą.

Regina buvo ištekėjusi už dailininko Aleksandro Šepečio, susilaukė dukters Ritos ir sūnaus Rimo. Gyvenimas Kanadoje nebuvo rožėmis klotas. O vėliau ji liko našlė, gyvenama su mama Anastazija (kuri išgyveno 97 m., pasak Reginos, vaikščiojo stati kaip strėlė, kasdien gerdavo aspiriną).

Rusų liaudies priežodis sako:

„Ne rodis krasivoi, rodis schastlivai“ (negimk graži, gimk laiminga) ir Regina pati savo pastangomis kūrė sau naują gyvenimą. Ji įstojo į vietinį universitetą, pagilinus žinias gavo teisę mokytojauti. Ji buvo paskirta Red Deer, Albertos valstijoje, gimnazijos mokytoja, o vėliau net direktore (principal), kur šiose pareigose išdirbo iki išeinant į pensiją. Kaip pedagogė, ji buvo didžiai vertinama, o savo mokiniams labai mylima. Ji priklausė įvairioms organizacijoms: Universiteto Moterų klubui, Katalikių moterų lygai bei kt.

Reginai gyvenant Kanadoje, susirašinėjome laiškais, ji aplankė mus Čikagoje, o pati aplankiau ją susitikdama Calgary. Palaidojusi dukrą, mamą, jaunesnį už save brolių, ji nuolat prisimindavo Kėdainius kaip tolumoje šviečiantį švyturį. Paskutiniu metu Regina gyveno savo sūnaus šeimoje Calgary, kur sausio 10 d. ji užbaigė šią žemišką kelionę.

Ilsėkis ramybėje, brangioji Regina, dausose sutikusi prieš save anksčiau iškeliavusias Marytę su Birute. Dabar esate vėl 3 muškietininkai kartu.

Nuoširdžiausia užuojauta jos sūnui Rimui su šeima ir jos pusseserei dr. Danutei Širvydaitei-Bieliauskienėi su jos vyru dr. Vytautu.

Kviečiame ruošti ir dalyvauti Pasaulio jaunimo dienos 2008!

2008 metų liepos 15-20 d.d. Australijoje, Sydney vyks XXI Pasaulio jaunimo dienos (PJD). Kadangi atstumas iki Australijos yra didelis visiems Žemės kontinentams, dalyvių skaičius šiame susitikime neturėtų siekti milijono. Tačiau popiežius Benediktas XVI kviečia ruošti šiam susitikimui visus pasaulio jaunuolius ir melstis už jį.

Lietuvos Vyskupų Konferencijos jaunimo pastoracijos taryba, atsakinga už pasirėngimo ir dalyvavimo Pasaulio jaunimo dienos koordinavimą, kviečia atsilipti Lietuvos jau-

nimą į šį popiežiaus kvietimą.

Visų pirma visų bendruomenių prašome prisiminti šį Bažnyčiai svarbų įvykį savo maldose. Dvasinis pasiruošimas ir dvasinė šio susitikimo, dar vadinamo naujosiomis sekminėmis, reikšmė yra žymiai svarbesnė už organizacinę.

Svarbu, kad visi jauni žmonės dvasiškai ruoštųsi šioms Pasaulio jaunimo dienoms. Jaunimo pastoracijos taryba iniciavo darbo grupę, kuri bus atsakinga už pasiruošimo programos kūrimą. Programos tema atitiks Pasaulio jaunimo dienų temą ir bus

skirta Šventosios Dvasios pažinimui. Ją galima bus rasti www.jaunimodienos.lt/pjd2008 bei savo vyskupijos jaunimo centre. Ji skirta visoms Lietuvos grupėms ir tikimės, kad bus naudinga ir tiems, kurie tiesiogiai nedalyvaus PJD 2008.

Kad jaunimas ne tik ruoštųsi, bet ir galėtų dalyvauti šiame nuostabiame susitikime – Jaunimo pastoracijos taryba sieks, jog PJD šv. Mišios būtų transliuojamos per Lietuvos televiziją ir stengsis skatinti jaunimo grupes TV transliacijos pagalba vienytis kartu su pasaulio jaunimu ir popie-

žiumi bendroje maldoje.

Kaip ir kiekvienos jaunimo dienos, šios dienos turės savo internetinę svetainę – www.jaunimodienos.lt/pjd2008, kurioje bus galima rasti pagrindinę informaciją.

Už lietuvių jaunimo grupių, dalyvausiančių PJD 2008 koordinavimą yra atsakingas kiekvienos vyskupijos jaunimo centras. Labai prašome ketinančius vykti į šį susitikimą Australijoje susisiekti su savo vyskupijos jaunimo centru ir apie tai pranešti.

www.jaunimodienos.lt

Namams Paskolos, Apdraudos Sąskaitos

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
(773) 847-7747

Stephen M. Oksas, *President*

Patarnaujame Čikagos ir Apylinkių Lietuviams Daugiau Kaip 100 Metų.

SIŪLO DARBĄ

Experienced Male & Female Live-in
CNA or Home Health Aide needed.

Must have valid proof to work in the
United States.

Must speak English & Drive.
312-648-1565

Skelbimų skyrius
tel. 1-773-585-9500

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆ **Kun. pranciškonas Julius Sasnauskas** atvyksta iš Vilniaus ir šeštadienį, vasario 23 d., vadovaus Gavėnios susitelkimui Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijoje, Brighton Park (2745 West 44th St., Chicago). 3 val. p. p. – Atgailos ir sutaukinimo pamaldos (su asmenine išpažintimi); 4 val. p. p. – šv. Mišios; 5 val. p. p. – pabendravimas parapijos salėje. Kviečiame dalyvauti ir ruošti Kristaus Prisikėlimo – Velykų iškilmei.

◆ **Pasaulio lietuvių centro metinis** susirinkimas įvyks sekmadienį, vasario 24 d. PLC didžiojoje salėje, 14911 127th Street, Lemont. Susirinkimą pradėsime 12:45 val. p. p. Kviečiame dalyvauti PLC narius, rėmėjus ir visą lietuvišką visuomenę.

◆ **Vasario 24 d., sekmadienį, 9 val.** r. šv. Mišios Šv. Antano bažnyčioje, Cicero. Po Mišių, 10 val. r. parapijos salėje Vasario 16-osios minėjimas. Pagrindinis kalbėtojas – A. Vitkus. Meninę programą atliks Vilmos Mei-

lutytės vadovaujamas parapijos choras ir skaitovės Audronė Bernatavičienė bei Virginija Maurucienė.

IŠ ARTI IR TOLI ...

◆ **Lietuvos Nepriklausomybės švenčių** minėjimas Grand Rapids, MI, įvyks kovo 2 d., sekmadienį. 9:30 val. ryte – šv. Mišios lietuvių Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje (Myrtle and Quarry Streets NW), už Nepriklausomybę ir žuvusius kovose dėl Lietuvos laisvės. Mišias atnašaus klebonas kun. Dennis Morrow. Po Mišių parapijos mokyklos (1433 Hamilton Ave., NW) salėje 11 val. r. paminėsime Lietuvos Nepriklausomybės švenčių – Vasario 16-osios ir Kovo 11-osios – dienas. Meninę programą atliks tautinių šokių vienetas „Spindulys“ (vadovė Rasa Poskočimienė) iš Lemont. Vaisinimės kavute ir suneštais užkandžiais. Kviečiame gausiai dalyvauti ir pakviesti draugus į šį džiaugsmingą minėjimą.

Tautinių šokių grupės „Spindulys“ (vadovė Rasa Poskočimienė, mokytojai Krista ir Kastytis Šoliūnai) šokėjai vasario 19 d. atliko programą Daley Plaza. Programa buvo skirta Vasario 16–ajai paminėti. Liepos mėn. „Spindulys“ dalyvaus Šokių šventėje Los Angeles. **Dainos Čyviėnės** nuotr.

Joseph L. Matėras iš Oak Park, CA, paaukoko Lietuvos Partizanų Globos fondui \$1,000 (viso \$17,915.24). Partizanų Globos fondo valdyba nuoširdžiai dėkoja Joseph L. Matėras už dosnią auką partizanų šalpai. **L.P.G. fondas, 2711 W. 71st St., Chicago, IL 60629.**

Gavėnios susitelkimo ir konferencijų su Vilniaus arkikatedros bazilikos administratoriumi ir kurijos kancleriu kun. teol. lic. Ričardu Doveika

P R O G R A M A

Kovo 1 d., šeštadienis

Čikagos lituanistinėje mokykloje, Tėvų jėzuitų koplyčioje
5620 S. Claremont Ave., Chicago

8:30 val. r. – 1 val. p.p. – Atgailos ir sutaukinimo pamaldos (su asmenine išpažintimi) tema: „Atėjo šviesa į pasaulį, bet žmonės labiau mylėjo tamsą nei šviesą (Jn 3, 18–19)“.

Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje
6858 S. Washtenaw Ave., Chicago

3 val. p.p. – Atgailos ir sutaukinimo sakramentas (išpažintys); 4 val. p.p. – šv. Mišios, pamokslas (IV Gavėnios sekmadienis) tema: „Žinoti ir tikėti“; 5 val. p.p. – Konferencija bažnyčioje tema: „Jis pasirinko visus“, pabendravimas parapijos salėje.

Kovo 2 d., sekmadienis

Šv. Antano bažnyčioje
1510 S. 49th Court, Cicero

9 val. r. – šv. Mišios, pamokslas (IV Gavėnios sekmadienis) tema: „Žinoti ir tikėti“; 10 val. r. – Konferencija ir pabendravimas parapijos salėje (A. L. R. Katalikų federacija).

Temos: „Dieviškojo Gailestingumo šventovė Vilniuje ir pamaldumas“ ir „Bažnyčios gyvenimo Lietuvoje šiandieninė padėtis“.

Palaimintojo J. Matulaičio misija

14911 127th Street, Lemont

12 val. p.p. – pietūs, konferencija ir pabendravimas PLC salėje (rengia PLC Moterų renginių komitetas) tema: „Laimės pažadas“.

6 val. v. – šv. Mišios, pamokslas (IV Gavėnios sekmadienis). Lietuvos globėjo šv. Kazimiero tema: „Mirė kvėpėdamas šventumu“.

Kovo 3 d., pirmadienis

Seserų Kazimieriečių Motiniškuose namuose

2601 W. Marquette Rd., Chicago

10 val. r. – D.T. Motinos Marijos Kaupaitės relikvijų ir vienuolyno aplankymas, konferencija ir pabendravimas, bendri pietūs tema: „Marijos apsišventinimas Šiluvoje ir Dieviškasis Gailestingumas“.

Kovo 4 d., antradienis – Šv. Kazimieras

Ateitininkų namai

14915 - 127th Street, Lemont

Rekolekcijas ruošia Ateitininkų namų valdyba ir Akademinis skautų sąjūdis 9 val. r. – 3 val. p.p. – Konferencija, pietūs, Atgailos ir sutaukinimo sakramentas (išpažintys), šv. Mišios. Temos: „Marijos apsišventinimas Šiluvoje ir Dieviškasis Gailestingumas“; „Atgailos ir sutaukinimo sakramento prasmė ir svarba“; „Mišių šventimas ir Eucharistijos Slėpinio adoracija“.

Kovo 5 d., trečiadienis

Restoranas „Seklyčia“

2711 West 71st Street, Chicago

2 val. p.p. – Konferencija ir pabendravimas, bendri pietūs. Temos: „Marijos apsišventinimas Šiluvoje ir Dieviškasis Gailestingumas“; „Bažnyčios gyvenimo Lietuvoje šiandieninė padėtis“.

Išėjimas lietuvių katalikų sielovada

Tel.: 773-875-8847

Vasario 17 d. JAV LB Brighton Park parapijoje vyko Vasario 16-osios minėjimas.

Vasario 16-osios organizatoriai ir programos dalyviai iš kairės: kun. Jaunius Kelpšas, Brighton Park apylinkės valdybos narė Raminta Mikuckienė, muzikas Manigirdas Motekaitis, Brighton Park apylinkės valdybos narė Apolonija Steponavičienė, prelegentas Rimantas Kunčas-Žemaitaitis, solistė Nida Grigalavičiūtė, Brighton Park apylinkės pirmininkas Vytautas Senda ir mažasis šventės dalyvis Tadas Masys.

Jono Kuprio nuotr.

